

**แผนปฏิบัติการ
ด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐**

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ : บทสรุปผู้บริหาร.....	๑
ส่วนที่ ๒ : ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs).....	๓
๒.๑ แผนระดับที่ ๑	๓
๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐.....	๓
๒.๒ แผนระดับที่ ๒	๕
๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐	๕
๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).....	๗
๒.๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).....	๗
๒.๓ แผนระดับที่ ๓	๘
๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.....	๘
๒.๓.๒ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก และเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔	๙
๒.๓.๓ ยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙.....	๙
๒.๓.๔ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.....	๑๐
๒.๓.๕ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔.....	๑๐
๒.๓.๖ แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๑๑
๒.๓.๗ แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๑๑
๒.๓.๘ แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน.....	๑๒
๒.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ	๑๓
ส่วนที่ ๓ : สำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๑๖
๓.๑ การประเมินสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มในการคุ้มครองเด็ก	๑๖
๓.๑.๑ บริบททางสังคมและเศรษฐกิจ.....	๑๖
๓.๑.๒ ความรุนแรงต่อเด็ก	๑๖
๓.๑.๓ เด็กยากจน และเด็กกำพร้าจากสถานการณ์ฉุกเฉิน	๑๘
๓.๑.๔ กรอบกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก	๑๙
๓.๑.๕ โครงสร้างระบบคุ้มครองเด็ก	๒๐
๓.๑.๖ ข้อจำกัดของการให้บริการคุ้มครองเด็ก	๒๐
๓.๑.๗ ผลการประเมินยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ และข้อพิจารณาสำหรับแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ.....	๒๑

๓.๒	สาระสำคัญแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐.....	๒๓
๓.๒.๑	วิสัยทัศน์	๒๓
๓.๒.๒	พันธกิจ	๒๓
๓.๒.๓	วัตถุประสงค์	๒๓
๓.๒.๔	นโยบายเพื่อการคุ้มครองเด็ก.....	๒๓
๓.๒.๕	ตัวชี้วัดภาพรวม.....	๒๔
๓.๒.๖	นิยามศัพท์	๒๔
๓.๓	ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ มาตรการ/แนวทาง และตัวชี้วัด.....	๒๗
	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถของ ครอบครัวในการส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก	๒๘
	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชนในการมีส่วนร่วมในระบบ คุ้มครองเด็ก	๓๑
	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุก ทั้งด้านการป้องกันและการช่วยเหลือ โดยที่ยังมีกลไกตอบสนองต่อสถานการณ์ และภัยคุกคาม.....	๓๔
	การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ	๘๙
	๑. แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ	๘๙
	๒. การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ.....	๙๑

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ต่อจากนี้ เรียกว่า แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ) พัฒนาขึ้นโดยการสนับสนุนจากองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย) และกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ซึ่งผ่านการวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนเด็กและเยาวชน และเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๘ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ มีมติเห็นชอบ แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อเป็นกรอบการทำงานร่วมกันของหน่วยงานด้านการคุ้มครองเด็กที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยนับเป็นแผนปฏิบัติการที่สืบเนื่องจากยุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ขยายระยะเวลา ๑ ปี คือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕)

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ฉบับนี้ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ จำนวนอย่างน้อย ๒ ประเด็น ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในประเทศ จะมุ่งเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเด็ก ครอบครัว และชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เด็กมีสวัสดิภาพที่ดี รวมไปถึงแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำจากรุ่นสู่รุ่น อันจะทำให้เด็ก ครอบครัว และชุมชนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ และยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมในภาคส่วนอื่นมาช่วยขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) ประเด็นที่ ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๒) ประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม และ (๓) ประเด็นที่ ๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ อย่างน้อย ๔ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๓: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย เป้าหมายที่ ๔: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป้าหมายที่ ๕: บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง และเป้าหมายที่ ๑๖: สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก

จากการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มในการคุ้มครองเด็ก พบว่า มีความท้าทายที่น่ากังวล ทั้งระดับและขนาดของความรุนแรง โดยเฉพาะความรุนแรงต่อเด็ก ภัยออนไลน์ เด็กยากจน และเด็กกำพร้า ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อความรุนแรง อันเนื่องมาจากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ได้แก่ โรคติดต่ออุบัติใหม่ การโยกย้ายถิ่นฐาน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการกระทำผิดกฎหมาย ในขณะที่ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ เด็กเกิดน้อยและเสี่ยงต่อการด้อยคุณภาพ ซึ่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการมีแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ โดยเนื้อหาหลักมีความสอดคล้องกับผลการจัดทำวิสัยทัศน์ระบบคุ้มครองเด็กในประเทศไทยร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และนำผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ขยายระยะเวลา ๑ ปี คือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) มาพัฒนาต่อยอด เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของระบบคุ้มครองเด็กของประเทศไทย

เดิมที่เน้นการทำงานเชิงตั้งรับ แยกส่วน กระจัดกระจาย ขาดการมองภาพรวมเชิงระบบ โดยการเตรียมความพร้อมของระบบคุ้มครองเด็ก การรวมยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กเป็นฉบับเดียว และการพัฒนาจุดแข็งในการทำงานร่วมกับครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการเน้นงานเชิงป้องกันมากขึ้น

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ มีวิสัยทัศน์ คือ เด็กมีความเป็นอยู่ที่ดี ผ่านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชน ร่วมดำเนินการเชิงป้องกัน และให้ความช่วยเหลือเด็กที่ต้องการการคุ้มครอง และเป็นกรอบการทำงานร่วมกันสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ชุมชน และครอบครัว ในการดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กและครอบครัวในประเทศไทย โดยให้บริการที่เข้าถึงได้และทั่วถึง เพื่อป้องกัน สนับสนุน เสริมพลัง และช่วยเหลือเด็กและครอบครัว ผ่านการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในระบบคุ้มครองเด็ก ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาความสามารถของครอบครัว โดยมุ่งให้เด็กและครอบครัวได้รับการสนับสนุนและสามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคมได้อย่างถ้วนหน้า และพัฒนาให้ครอบครัวมีความสามารถในการส่งเสริม ป้องกัน และคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กในขั้นปฐมภูมิ (Primary) รวมไปถึงการจัดการข้อพิพาทที่ส่งผลต่อการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ และพ้นจากภาวะเสี่ยง ไม่ว่าจะเป็นภัยออนไลน์ ความรุนแรงต่อเด็ก เด็กในครอบครัวที่มีความเปราะบาง อาทิตีเด็กเร่ร่อน เด็กชาติพันธุ์ เด็กที่อยู่ในพื้นที่ชายขอบ เป็นต้น และการมีฐานข้อมูลที่สามารถระบุเด็กและครอบครัวที่มีความเสี่ยงปัญหาความยากจนหลายมิติ จำนวน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ เพื่อจัดบริการขั้นทุติยภูมิ (Secondary)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชนในการมีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชน ผ่านการสร้างความตระหนักแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชน การพัฒนาศักยภาพหรือทักษะที่จำเป็นให้มีความสามารถในการจัดการปัญหาได้ด้วยตัวเอง อย่างเป็นระบบ และมีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก ออกแบบหรือให้ความเห็นต่อมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเด็กและครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้สามารถนำมาตรฐานและแนวปฏิบัติดำเนินการได้จริงตรงความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดของเด็กและครอบครัว รวมถึงส่งเสริมให้เด็ก ครอบครัว และชุมชน ได้มีบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเชิงป้องกันปัญหา โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ โดยที่ยังมีกลไกตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคาม เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งพัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบคุ้มครองเด็กให้เน้นการทำงานแบบเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือที่มากขึ้น และยังตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคามต่อการคุ้มครองเด็ก มุ่งเน้นการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนากรอบกฎหมาย การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก การจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ การส่งเสริมและขยายบริการการเลี้ยงดูเด็กที่มีครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน การนำแผนปฏิบัติการและมาตรการที่เกี่ยวข้องไปทดลองปฏิบัติและสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานด้านการคุ้มครองเด็ก เพื่อสร้างความมั่นใจว่าระบบคุ้มครองเด็กมีความพร้อมในการนำไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับอย่างแท้จริง

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๒.๑ แผนระดับที่ ๑

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ เป็นยุทธศาสตร์ฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ ซึ่งบัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยมีวิสัยทัศน์ ประเทศคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาวและแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติฯ จำนวน ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และ (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีรายละเอียดเป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ และแนวทางการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ในแต่ละยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น

๑.๑) เป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

เป้าหมายที่ ๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคน

ตลอดช่วงชีวิต

๑.๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย

ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ประเด็นย่อยที่ ๔.๖.๑ การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

ประเด็นย่อยที่ ๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๑.๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์

การเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาเด็ก พร้อมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก รวมถึงการเสริมสร้างครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง อบอุ่น ซึ่งจะเป็นรากฐานของความสามารถในการปกป้องคุ้มครองเด็ก ให้เด็กสามารถพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพได้ในช่วงอายุถัดไป การส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ รวมถึงการเสริมสร้างการเข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานต่าง ๆ

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ท้องถิ่นร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชน ในการร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดิน ในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๒.๑) เป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

เป้าหมายที่ ๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๒.๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๖ ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มยากจน และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๑ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๓ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเอง

ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและ
การพึ่งพากันเอง

ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้าง
ประชาธิปไตยชุมชน

ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

๒.๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ
ในประเทศ จะมุ่งเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเด็ก ครอบครัว และชุมชน
ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้เด็กมีสวัสดิภาพที่ดี รวมไปถึงแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ
จากรุ่นสู่รุ่น อันจะทำให้เด็ก ครอบครัว และชุมชนสามารถพึ่งพาตัวเอง และยังสามารถตั้งพลังทางสังคม
ในภาคส่วนอื่น ๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคชุมชนท้องถิ่น ร่วมขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมาย
ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนระดับที่ ๒ ซึ่งจะมีผลผูกพัน
ต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตาม เป็นแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อน รวมทั้งการจัดทำ
งบประมาณ และถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ของแต่ละหน่วยงาน โดยแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๒๓ แผนแม่บท ประกอบด้วย (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร
(๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่อย่างเจริญ (๗) โครงสร้าง
พื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
(๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
(๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทางสังคม
(๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน
(๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้าน
การทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) ประเด็นที่ ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๒) ประเด็นที่ ๑๕
พลังทางสังคม และ (๓) ประเด็นที่ ๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม โดยมีเป้าหมายระดับ
ประเด็นแผนแม่บท การบรรลุเป้าหมาย แผนย่อยของแผนแม่บท และแนวทางการพัฒนาในแต่ละประเด็น
ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ประเด็นที่ ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต)

๑.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เนื่องจากการเติบโตและพัฒนาของเทคโนโลยี ทำให้เกิดการท้าทายและปรับโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจในศตวรรษที่ ๒๑ รัฐในฐานะสถาบันที่ประกันสวัสดิการและสิทธิของประชาชน จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดทำนโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เช่น การคิด วิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ในห้องเรียนที่จำเป็น เช่น การวางแผนชีวิต การวางแผนการเงิน ซึ่งจะสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาที่รู้เท่าทันโลก

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

หลักสำคัญในการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทฯ คือ การเสริมสร้างการบูรณาการหลายภาคส่วน ได้แก่ ครอบครัวยุวมชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่จะร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความรู้ที่จำเป็นต่อโลกในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว และการบูรณาการของทุกภาคส่วน ในการสร้างกลไกสังคมที่เอื้อต่อทักษะที่เท่าทันต่อโลก ในขณะที่เดียวกันยังคงยึดมั่นความเป็นไทย และใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนา

(๑) ส่งเสริมภาคครอบครัวให้มีความเข้มแข็งผ่านการสร้างสภาพแวดล้อม และการร่วมมือของภาคเอกชนในการสนับสนุนการเลี้ยงบุตรและพัฒนาเด็ก เพื่อที่เด็กจะเติบโตได้อย่างปลอดภัยจากการดูแลที่ถูกต้องจากสภาพแวดล้อมของครอบครัวที่ดี

(๒) ส่งเสริมการบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน ครอบครัวยุวมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการสร้างความร่วมมือในการผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นการประกันสิทธิเด็กและคุ้มครองเด็ก

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม)

๒.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมสร้างพลังทางสังคม คือ การบูรณาการทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งรัฐ เอกชน ประชาสังคม และท้องถิ่น มาประสานองค์ความรู้เพื่อร่วมพัฒนาประเทศไทย และสร้างทุนทางสังคม เพื่อตอบโจทย์การเปลี่ยนโครงสร้างประชากร ซึ่งในการบูรณาการหลายภาคส่วนจะทำให้ภาคประชาสังคมเข้มแข็งในการพิทักษ์และสร้างกลไกในการบูรณาการเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิเด็ก

๒.๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การสร้างภาคีการพัฒนาจะเป็นหลักในการร่วมพัฒนาสังคม ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการสร้างทุนทางสังคมที่สร้างทรัพยากรมนุษย์ และเครือข่ายแบบบูรณาการที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชน

แนวทางการพัฒนา

(๑) การส่งเสริมที่ให้เกิดวัฒนธรรมการช่วยเหลือสังคม และประสานงานเชื่อมโยงส่วนกลางและท้องถิ่น อันเป็นการบูรณาการในการแก้ไขปัญหาแบบทุกระดับของการคุ้มครองเด็ก

(๒) การส่งเสริมความสามารถศักยภาพในฐานรากระดับชุมชนและท้องถิ่นในการดูแลตัวเองและเข้มแข็ง อันจะเป็นรากฐานในการคุ้มครองเด็ก

ก) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ประเด็นที่๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม)

ก.๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ เพื่อให้ทำให้เกิดหลักประกันสังคมที่มั่นคงจะเป็นการป้องกันการละเมิดเด็ก และให้เด็กมีสุขภาวะที่ดี

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมการขยายโครงสร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการถ้วนหน้า เพื่อครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม เช่น ครอบครัว ให้มีความเข้มแข็ง และภูมิคุ้มกันเรื่องสิทธิ

ก.๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การสร้างหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้นผ่านการสร้างและพัฒนาระบบประกันทางสังคม ทั้งสุขภาพและเศรษฐกิจอันจะเป็นการเสริมศักยภาพของภาคสังคมในการพิทักษ์สิทธิเด็ก และพัฒนาสภาพแวดล้อมในการดูแลและพัฒนาเด็ก ซึ่งจะเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างเป็นระบบ

แนวทางการพัฒนา

(๑) การพัฒนาโครงสร้างและหลักประกันสังคมให้กลุ่มเสี่ยง คนด้อยโอกาส และคนยากจน และการจัดการความเสี่ยงที่มาจากวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติ

(๒) การส่งเสริมสภาพแวดล้อมและโครงสร้างสวัสดิการจากรัฐอย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ ๓ โดยการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีจุดเน้นและเป้าหมายของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม และมีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนที่ประเทศควรมุ่งไปในระยะ ๕ ปี

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องคือ หมวดหมู่ที่ ๙ และหมวดหมู่ที่ ๑๒ ดังนี้

เป้าหมายหลัก: การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ และการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม โดยความคุ้มครองทางสังคมจะต้องมีความจำเพาะในแต่ละช่วงวัย

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต คือ คนในทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน

๒.๒.๓ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ได้จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่ให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการกำหนดนโยบายและแผนงานแบบองค์รวมจำนวน ๑๗ ด้าน เพื่อความอยู่รอด ปลอดภัย เจริญก้าวหน้า และความผาสุกของคนในชาติ ซึ่งเด็กและเยาวชนถือเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของนโยบายและแผนดังกล่าว ที่ได้รับผลกระทบ

จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการ ผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ที่พบว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนไร้สัญชาติถือเป็น กลุ่มที่มีความเปราะบาง ด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งต้องได้รับความคุ้มครอง และการดูแลอย่างเหมาะสม และสมดุระหว่างมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ และหลักสิทธิมนุษยชน และนโยบาย และแผนความมั่นคงที่ ๗ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ที่พบว่ามียุทธศาสตร์ที่ต้องการส่งเสริม และพัฒนาการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะ การปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ เด็กและเยาวชน ยังเป็นกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายและแผนความมั่นคงในด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความมั่นคง ของสถาบันหลักของชาติ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาเสพติด การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่ระบุมลกระทบทางสังคมที่มีต่อเด็ก ครอบครัว และกำหนดมาตรการทางสังคมรองรับที่เหมาะสมและชัดเจนมากขึ้นอีกด้วย

๒.๓ แผนระดับที่ ๓

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เน้นการทำงานและให้ความสำคัญ กับงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อกำหนดวิธีการได้อย่างเป็นองค์รวม มีวิสัยทัศน์ “เด็กทุกคนอยู่ดี มีสุข ปลอดภัยในครอบครัว ชุมชน และสังคมแวดล้อมที่คุ้มครองและดูแล” ประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ว่าด้วยสถานการณ์การคุ้มครองเด็กในประเทศไทย ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยแนวคิดหลักของยุทธศาสตร์ ส่วนที่ ๓ ว่าด้วยทิศทางการคุ้มครองเด็ก และส่วนที่ ๔ ว่าด้วยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและภาคผนวก โดยในส่วนที่ ๒ กำหนดยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็ก ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมพลังบุคคลในสังคมแวดล้อมเด็กให้มีความสามารถในการปกป้อง คุ้มครองเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพและบูรณาการการทำงาน ร่วมกันของทีมสหวิชาชีพเพื่อการปกป้องคุ้มครองเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การระดมสรรพกำลังและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายจิตอาสา ภาคสังคมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การยกระดับมาตรฐานและขีดความสามารถการจัดบริการที่สอดคล้อง ต่อสภาพปัญหาและความต้องการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และประเมินผล การถ่ายทอดและจัดการองค์ความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การสร้างความร่วมมือและกลไกประสานงานระหว่างประเทศในการปกป้อง คุ้มครองเด็ก

โดยมีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย ๔ หลักการ คือ ๑) สร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ๒) จัดทำแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองเด็กในทุกระดับ ๓) จัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง และ ๔) เสริมสร้างระบบบรรณาภิบาล โดยยึดหลักความรับผิดชอบโปร่งใส และตรวจสอบได้โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติเป็นกลไก ระดับชาติทำหน้าที่กำกับดูแลและกำหนดทิศทางการดำเนินงานการคุ้มครองเด็กในภาพรวม และคณะกรรมการ คุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ทำหน้าที่กำหนดทิศทางและกำกับดูแล

การคุ้มครองเด็กในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ องค์กรวิชาชีพ และสถาบันการศึกษา จะเป็นหน่วยหนุนเสริม การปกป้องคุ้มครองเด็กให้มีมาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนางานวิชาการและองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ของนักวิชาชีพในการปกป้องคุ้มครองเด็ก การติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นการประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของยุทธศาสตร์ต่อกระบวนการปกป้องคุ้มครองเด็ก มีความร่วมมือกับกลไกการติดตาม ประเมินผลที่เป็นอิสระ โดยให้มีการนำเสนอรายงานผลการติดตามประเมินผลต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก แห่งชาติเป็นรายปีระยะกลาง และระยะสิ้นสุดยุทธศาสตร์

๒.๓.๒ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็ก และเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ มีวิสัยทัศน์ “ให้เด็กและเยาวชนในราชอาณาจักรไทยปลอดภัยจากความรุนแรง ทุกรูปแบบ” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแผนแม่บทในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดทิศทางในการดำเนินงาน ด้านการป้องกัน ด้านคุ้มครองช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟู ด้านกฎหมาย ด้านกลไกระดับชาติระดับพื้นที่ และการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และงานวิจัย และด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ และเพื่อส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๗ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์การป้องกันการกระทำความรุนแรง ๒) ยุทธศาสตร์การคุ้มครองช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาคความรุนแรง และเป็นผู้กระทำความรุนแรง เพื่อให้กลับคืนสู่สังคม อย่างมีคุณภาพ ๓) ยุทธศาสตร์ด้านกฎหมาย ๔) ยุทธศาสตร์กลไกระดับชาติ ระดับพื้นที่ และการบริหารจัดการ ๕) ยุทธศาสตร์การประสานงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ๖) ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัย และ ๗) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับต่างประเทศ

๒.๓.๓ ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาคตั้งครรภในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาคตั้งครรภในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ มีวิสัยทัศน์ คือ “วัยรุ่นมีความรู้ด้านเพศวิถีศึกษา มีทักษะชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงบริการอนามัยเจริญพันธุ์ ที่เป็นมิตร เป็นส่วนตัว รักษาความลับ และได้รับสวัสดิการสังคมอย่างเสมอภาค” มีพันธกิจ คือ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาค การตั้งครรภในวัยรุ่น ให้สามารถรองรับกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ ๑) วัยรุ่น มีความรู้ด้านเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต สามารถงดเว้นการมีเพศสัมพันธ์ ป้องกันการตั้งครรภและป้องกัน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ รวมถึงได้รับการดูแลช่วยเหลือ และคุ้มครองอย่างเป็นระบบเมื่อประสบปัญหา ๒) ครอบครัวมีทัศนคติเชิงบวก และมีบทบาทในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาค การตั้งครรภในวัยรุ่น ๓) วัยรุ่นที่ตั้งครรภได้รับการปรึกษาทางเลือก สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการตั้งครรภ รวมถึงได้รับบริการที่เป็นมิตรและถูกต้องตามหลักวิชาการในการฝากครรภ การคลอด การดูแลสุขภาพ หลังคลอด หรือการยุติการตั้งครรภและการป้องกันการตั้งครรภซ้ำ ๔) พ่อแม่วัยรุ่นได้รับคำแนะนำและการช่วยเหลือ เกี่ยวกับการดูแลเลี้ยงดูบุตร การจัดหาครอบครัวทดแทนกรณีที่ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้และได้รับสวัสดิการ ทางสังคมที่เหมาะสม รวมถึงการฝึกอาชีพและการได้งานทำ และ ๕) เกิดกลไกในการดำเนินงานบูรณาการ ทุกภาคส่วนหลักในการดำเนินงาน ทั้งในด้านการจัดการฐานข้อมูล งานวิจัย และการจัดการความรู้อย่างเป็นรูปธรรม

ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญ ๒ ประการ คือ ๑) ในปี ๒๕๖๙ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี ลดลงไม่เกิน ๐.๕ ต่อ ประชากรหญิง อายุ ๑๐ - ๑๔ ปี ๑,๐๐๐ คน ๒) ในปี ๒๕๖๙ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี ลดลง ไม่เกิน ๒๕ ต่อ ประชากรหญิง อายุ ๑๕ - ๑๙ ปี ๑,๐๐๐ คน โดยขับเคลื่อนผ่านยุทธศาสตร์ ๕ ข้อ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต ที่มีคุณภาพ และมีระบบการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมบทบาทครอบครัว ชุมชน และสถานประกอบการในการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศของวัยรุ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาระบบบริการสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ที่มีคุณภาพ และเป็นมิตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ การคุ้มครองสิทธิอนามัย การเจริญพันธุ์ และการจัดสวัสดิการสังคมในกลุ่มวัยรุ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมการบูรณาการการจัดการฐานข้อมูล งานวิจัย และการจัดการความรู้ ผ่านกลไกการบริหารจัดการในระดับชาติ คือ คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งมีคณะอนุกรรมการในการกำกับ ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ ๒) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และ ๓) คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

๒.๓.๔ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีวิสัยทัศน์ “สังคมไทยมีกลไกที่เข้มแข็งในการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันและใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ และสามารถใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างเป็นสุข” และมีเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๔ สังคมไทยมีระบบและกลไกที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทัน และใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมทั้งมีกฎหมาย มุ่งองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ ที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ พฤติกรรม และทักษะการใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) การพัฒนาโลกและเครือข่ายที่เป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ ๒) การจัดระบบปกป้องคุ้มครองและเยียวยาเด็กและเยาวชน ๓) การสร้างองค์ความรู้ และการวิจัย ๔) การเสริมสร้างศักยภาพเด็ก เยาวชน และบุคคลแวดล้อม และ ๕) การสร้างความตระหนัก สาธารณะ ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ควรขับเคลื่อนและบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยมีการกำหนด บทบาทหน่วยงานและภาคีเครือข่ายทุกระดับในการขับเคลื่อนให้ไปสู่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

๒.๓.๕ แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เป็นแผนยุทธศาสตร์ ที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๘๐ ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน ๕ ปี รวมทั้งได้บูรณาการนโยบาย “ประเทศไทย ๔.๐” เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง

การพัฒนา เพื่อการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพการหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อความต้องการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการพัฒนาชุมชนและสังคม ดังนั้น ทิศทางของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ รวมทั้งมีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ที่สามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกมีความรับผิดชอบต่อตนเองมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และมีส่วนร่วมในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศไทยในอนาคต

๒.๓.๖ แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีเป้าหมายในการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ส่งเสริมให้ครอบครัวมีคุณภาพและมีความอบอุ่น มีทักษะและการเรียนรู้ของครอบครัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงพ่อแม่และผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตสมวัย ๒) คุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง โดยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัว ลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สร้างสังคมและชุมชนปลอดภัยสำหรับครอบครัว รวมถึงพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับครอบครัว ๓) ส่งเสริมและบูรณาการภาคีเครือข่ายทุกระดับเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัวโดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลไก และภาคีเครือข่ายในการทำงานด้านครอบครัว ผลักดันให้ท้องถิ่นมีการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในระดับชุมชน รวมถึงผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีนโยบาย หรือมาตรการที่สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว และ ๔) มุ่งเน้นการพัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว โดยสร้างสื่อปลอดภัยสำหรับครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ด้านครอบครัว ส่งเสริมการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัวอย่างเป็นระบบ รวมถึงผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว โดยประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างสุขภาวะและสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ คุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัวให้มีความปลอดภัยและมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมและการบูรณาการภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัว

โดยยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ เรื่อง มีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาครอบครัวให้มีความ มีสัมพันธภาพ และสุขภาวะที่ดี ครอบครัวมีหลักประกันที่มั่นคง มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีกลไกและการบูรณาการภาคีเครือข่ายในทุกระดับ เพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว และมีระบบสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการทำงาน

๒.๓.๗ แผนปฏิบัตินโยบายการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

แผนปฏิบัตินโยบายการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประชาชนเข้าถึงโอกาสและการคุ้มครองทางสังคม มีความมั่นคง

ในชีวิต” และเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จึงได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนแผนปฏิรูปราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จำนวน ๔ เรื่อง ดังนี้

แผนปฏิรูปราชการ เรื่องที่ ๑ พัฒนาศักยภาพคนและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวอย่างยั่งยืน เป้าหมาย คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้

แผนปฏิรูปราชการ เรื่องที่ ๒ สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย เป้าหมาย ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

แผนปฏิรูปราชการ เรื่องที่ ๓ พัฒนาทุนทางสังคม สร้างการมีส่วนร่วม เสริมเศรษฐกิจฐานรากสู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน เป้าหมาย องค์กรเครือข่ายมีความเข้มแข็งและร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิรูปราชการ เรื่องที่ ๔ มุ่งพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะและผลสัมฤทธิ์สูงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เป้าหมาย องค์กร พม. ก้าวสู่องค์กรยุคดิจิทัล มีผลสัมฤทธิ์สูง และบุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในการขับเคลื่อนงานในศตวรรษที่ ๒๑

นอกจากนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ ประเด็นท้าทายและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร จัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย “พัฒนาความมั่นคงครอบครัวไทยผ่านพันธกิจยุทธศาสตร์” ซึ่งระบุประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ **เพิ่มคุณภาพและผลิตภาพของเด็กและเยาวชน : เด็กน้อยแต่เปี่ยมด้วยคุณภาพ** โดยมีมาตรการเร่งด่วนคือ ๑) การส่งเสริมสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ๒) การดูแลสุขภาพทางกายและจิตใจของเด็กและแม่ตั้งแต่ตั้งครรภ์ ๓) การมีศูนย์เด็กเล็กใกล้บ้าน มีมาตรฐาน รับผิดชอบดูแลอย่างใกล้ชิด ๔) การพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพตามวัย สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เป็นพลวัต และ (๕) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวัย

๒.๓.๘ แผนปฏิรูปราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

แผนปฏิรูปราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ได้อย่างเป็นรูปธรรม และก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่เด็กและเยาวชน มีวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบาย สร้างเด็กและเยาวชนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเติบโตอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเด็กและเยาวชนสู่ความเป็นพลเมืองคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างระบบคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ครอบคลุม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาระบบสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่เชื่อมโยงกับระบบสวัสดิการอื่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยกระดับการพัฒนาระบบบริการประชาชน มุ่งสู่ความเป็นองค์กรดิจิทัล โปร่งใสตรวจสอบได้

แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน จะเป็นกรอบแนวทางที่สำคัญในการปฏิบัติงานและการบริหารราชการที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน รวมถึงผู้บริหารในทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำและแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อจุดมุ่งหมายคือ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อประโยชน์สุขของเด็ก เยาวชน และประชาชนต่อไป

นโยบายและแผนปฏิบัติการระดับชาติที่เกี่ยวข้อง ได้มีมิติเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กที่กำหนด มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงหรือความเสี่ยงในการคุ้มครองเด็ก จำแนกไปตามประเด็น สภาพปัญหาเฉพาะหรือตามช่วงวัยของเด็ก มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาไปที่ตัวเด็ก ซึ่งจำเป็นต้องกำหนด แผนปฏิบัติการที่มีมุมมองการวิเคราะห์การคุ้มครองเด็กเชิงระบบ โดยมุ่งจัดการกับสภาพแวดล้อมการเลี้ยงดู พร้อมทั้งพัฒนาระบบการสนับสนุน ทรัพยากร กลไกการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล การติดตามและ ประเมินผล เพื่อเอื้อให้บุคคลแวดล้อมตามช่วงชั้นของระบบนิเวศทางสังคม สามารถให้การส่งเสริม พัฒนา ดูแลและคุ้มครองเด็ก โดยพิจารณาถึงทุนทางสังคม ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยคุกคาม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจและการเมือง ลดช่องว่าง ผลกระทบ และความเหลื่อมล้ำทางสังคม ภายหลังวิกฤตการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

๒.๔ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ได้มีการจัดประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ โดยประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติ รวม ๑๙๓ ประเทศ ได้ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ หรือ ๒๐๒๓ Agenda for Sustainable Development โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ลดทอนความสามารถในการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นหลัง เพื่อใช้เป็น แนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน โดยมีความมุ่งมั่นในการบรรลุ ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ การเติบโต ทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) ความครอบคลุมทางสังคม (Social Inclusion) และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection) โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย ทั้งนี้ ภายใต้ ๑๗ เป้าหมาย ประกอบด้วย ๑๖๙ เป้าหมายย่อย (SDGs Targets) และกำหนดให้มี ๒๔๗ ตัวชี้วัด เพื่อใช้ ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนา

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ มีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) หลายเป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๓: สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่สุขภาพดีและส่งเสริม ความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย เป้าหมายที่ ๔: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป้าหมายที่ ๕: บรรลุความเท่าเทียม ระหว่างเพศและเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง และเป้าหมายที่ ๑๖: สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก มีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายที่ ๓: สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่สุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี สำหรับทุกคนในทุกวัย

การมีสุขภาพที่ดีของประชากร นับว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและยกระดับ ความเป็นอยู่ของประชาชน โดยต้องดำเนินการในระดับบุคคล ชุมชน และท้องถิ่น ผ่านการประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ การกระจายบุคลากรด้านสาธารณสุขที่เพียงพอและครอบคลุม การสร้าง

ระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย เข้าถึงได้และมีคุณภาพ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการรับมือภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข โดยภายใต้เป้าหมายที่ ๓ มีเป้าหมายย่อยที่มีความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ดังต่อไปนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๓.๘: บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขจำเป็นที่มีคุณภาพและเข้าถึงยาและวัคซีนที่จำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีราคาที่สามารถซื้อได้

เป้าหมายที่ ๔: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม และเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง สามารถช่วยยกระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และปิดช่องว่างทางสังคม สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ เป้าหมายการพัฒนาดังกล่าว มุ่งเน้นสร้างหลักประกันว่า เด็กทั้งชายและหญิงจะสามารถเข้าถึงการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษา โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ขจัดความไม่เสมอภาคทางเพศและความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนบรรลุการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพอย่างถ้วนหน้า โดยภายใต้เป้าหมายที่ ๔ มีเป้าหมายย่อยที่มีความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ดังนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๑: สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จ การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๒: สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึง การพัฒนาการดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ เพื่อให้ เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๕: ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านการศึกษา และสร้าง หลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพ ทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๔.๖: สร้างและยกระดับสถานศึกษา ตลอดจนเครื่องมือ และอุปกรณ์การศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ และจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุมและมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ ๕: บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง
มุ่งให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทของผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน โดยกำหนดให้ยุติการกระทำที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้หญิงการใช้ความรุนแรงทั้งร่างกาย และจิตใจ และการล่วงละเมิดทางเพศ ส่งเสริมการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเพศหญิงให้มีสิทธิ ในการเลือกคู่ครองตามวัยที่เหมาะสม รวมทั้งมีสิทธิที่จะพัฒนาศักยภาพตนเองและเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายย่อยที่มีความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เป้าหมายย่อยที่ ๕.๑: ยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิง ในทุกที่

เป้าหมายย่อยที่ ๕.๒: ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิง ทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การแสวงประโยชน์ทั้งทางเพศและในรูปแบบอื่น

เป้าหมายย่อยที่ ๕.๓: ขจัดแนวปฏิบัติที่เป็นภัยทุกรูปแบบ อาทิ การแต่งงานในเด็ก ก่อนวัยอันควรและโดยการบังคับ และการทำลายอวัยวะเพศหญิง

เป้าหมายย่อยที่ ๕.๕: สร้างหลักประกันว่าผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพและมีโอกาสที่เท่าเทียมในการเป็นผู้นำในทุกระดับของการตัดสินใจในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และสาธารณสุข

เป้าหมายย่อยที่ ๕.๘: เลือกใช้และเสริมความเข้มแข็งแก่นโยบายที่ดีและกฎระเบียบที่บังคับใช้ได้ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและการเพิ่มบทบาทแก่ผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน ในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๑๖: สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก

สันติภาพ ความสงบสุข ความมั่นคง สิทธิมนุษยชน และการปกครองที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม เป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม บางภูมิภาคในโลก ยังคงตกอยู่ในวงจรของความขัดแย้งและความรุนแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ และการเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ในภาวะความขัดแย้งที่ขาดการเคารพในหลักนิติธรรม ยังมีแนวโน้มของการเกิดความรุนแรงทางเพศ อาชญากรรม และการแสวงผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ สูงขึ้น เป้าหมายที่ ๑๖ มุ่งมั่นที่จะลดความรุนแรงทุกรูปแบบ และเสริมสร้างความร่วมมือกับภาครัฐและชุมชน เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งและความไม่มั่นคงอย่างยั่งยืน ผ่านการส่งเสริมหลักนิติธรรมและสิทธิมนุษยชน การลดอาวุธ ผิดกฎหมาย และสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนามีส่วนร่วมในสถาบันธรรมาภิบาลระดับโลก

เป้าหมายย่อยที่ ๑๖.๑: ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้อง ทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

เป้าหมายย่อยที่ ๑๖.๒: ยุติการข่มเหง การใช้ประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

เป้าหมายย่อยที่ ๑๖.๙: จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึง การให้มีสูติบัตรภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อยที่ ๑๖.a: เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะ ในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

ส่วนที่ ๓ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการ ด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๓.๑ การประเมินสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มในการคุ้มครองเด็ก

๓.๑.๑ บริบททางสังคมและเศรษฐกิจ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทย สามารถบรรลุเป้าหมายในการลดจำนวนความยากจนลงครึ่งหนึ่งระหว่างปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๘ ตามเป้าหมายของ The Millennium Development Goals (MDGs) ได้สำเร็จ อย่างไรก็ตาม ประชากรที่อยู่ใต้เส้นแบ่งความยากจนยังมีจำนวนกว่าเจ็ดล้านคน โดยภูมิภาคที่มีอัตราความยากจนสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^๑ และการกระจายตัวของความมั่งคั่งภายในประเทศยังคงเป็นความท้าทาย กล่าวคือ ร้อยละ ๖๐ ของรายได้ทั้งหมดในประเทศกระจุกอยู่ที่กลุ่มประชากรร้อยละ ๒๐ ที่มั่งคั่งที่สุด^๒ ผู้กำหนดนโยบายตระหนักถึงความท้าทายนี้ จึงได้เน้นย้ำในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ถึงความสำคัญกับการจัดการกับความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคมที่มากขึ้น^๓

เด็กมีความเปราะบางต่อความยากจนเป็นพิเศษ จากข้อมูลความยากจนของไทยในปี ๒๕๖๔ อัตราความยากจนของเด็กสูงกว่าประชากรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ โดยอัตราความยากจนของประชากรวัยผู้ใหญ่ที่มีอายุระหว่าง ๑๘ - ๕๙ ปี อยู่ที่ร้อยละ ๕.๐ เทียบกับเด็กอายุ ๐ - ๑๗ ปี ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ ๙.๙^๔ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมยังเห็นได้ชัดระหว่างพื้นที่เขตเมืองและพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ยังอยู่ในความยากจนจำนวนมากและมีสมาชิกจำนวนหลายคนต่อครัวเรือน นอกจากนี้ ยังพบว่า ความเหลื่อมล้ำของรายได้ มีปัจจัยเชื่อมโยงกับโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อประชากรในรุ่นต่อไปหรือเป็นความยากจนข้ามรุ่น

การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลเชิงพื้นที่ ยังทำให้บิดา มารดา และผู้ปกครองจำนวนมากต้องย้ายถิ่น เพื่อหางานในเมืองโดยให้เด็กอยู่ในความดูแลของปู่ย่าตายายและญาติพี่น้องในชนบท ซึ่งต้องพึ่งพิงเงินที่สมาชิกที่ไปทำงานในเมืองส่งมาให้เป็นค่าใช้จ่าย^๕ ก่อให้เกิดภาวะครอบครัวหัววงกลางและความห่างเหินของสมาชิกในครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อความปรองดองในครอบครัว และข้อจำกัดในการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ พลวัตทางเศรษฐกิจและสังคมเหล่านี้ ชี้ให้เห็นความสำคัญของสวัสดิการสำหรับครอบครัวและเด็ก เพราะเกี่ยวข้องกับความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็ก

๓.๑.๒ ความรุนแรงต่อเด็ก

การคุ้มครองเด็กในประเทศไทยที่ผ่านมา มักมุ่งเน้นไปที่ประเด็นเฉพาะ เช่น การค้ามนุษย์ ในเด็กและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในเชิงพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม ยังมีเด็กจำนวนมากที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงภายในชุมชนและบ้านของตนเอง เป็นการกระทำซึ่งเกิดจากสมาชิกในครอบครัวและบุคคลในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิด แม้ว่าการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกรณีการใช้ความรุนแรงและการล่วงละเมิดโดยสมาชิกในครอบครัวที่เกิดขึ้นจริงจะสามารถทำได้ยาก แต่จากสถิติในภาพรวมการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในประเทศไทยยังมีข้อบ่งชี้ที่ชัดเจนว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นความท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญ

ประเทศไทย ยังคงพบการรายงานกรณีการใช้ความรุนแรงต่อเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความรุนแรงทางร่างกายและทางเพศ เด็กในประเทศไทยต้องเผชิญกับความรุนแรงจากบิดา มารดา และผู้ปกครองญาติ เพื่อน คนรู้จัก ครู และบุคคลแวดล้อม^๖ ข้อมูลสถิติเด็กที่ถูกทารุณกรรม ระหว่างปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๓ จำนวนรวม ๑,๗๓๙ คน พบว่า เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศมากที่สุด ๑,๒๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒

^๑ UN Country Team Thailand. United Nations Partnership Framework ๒๐๑๗-๒๐๒๑. Bangkok, ๒๐๑๗.

^๒ Vanitchareamthum, V. "Top income shares and inequality: Evidence from Thailand." *Kasetsart Journal of Social Sciences*. Retrieved from: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S๒๕๕๒๓๑๕๑๒๓๗๐๒๗๙> doi: <https://doi.org/1๐.๑๐๑๖/j.kjss.๒๐๑๗.๐๗.๐๑๐.๒๐๑๗>.

^๓ National Strategy Secretariat Office and Office of the National Economic and Social Development Board. *National Strategy ๒๐๑๘ - ๒๐๓๗*. Bangkok, ๒๐๑๘.

^๔ รายงานสถานการณ์วิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยปี ๒๕๖๔

^๕ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, ๒๕๖๐ (T)

^๖ [Office of Women's Affairs and Family Development, Ministry of Social Development and Human Security]

เด็กถูกทารุณกรรมทางร่างกาย ๔๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕ และเด็กถูกทารุณกรรมทางจิตใจ ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔ ในขณะที่ข้อมูลสถิติเด็กถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๓ จำนวนรวม ๑,๙๕๐ คน พบว่า เด็กถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกายมากที่สุด ๑,๐๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓ เด็กถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ ๗๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓ และเด็กถูกกระทำความรุนแรงทางจิตใจ ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖^๗ การใช้ความรุนแรงเพื่อลงโทษเด็กยังเป็นที่ยอมรับในสังคมไทยโดยทั่วไป และร้อยละ ๕๘ ของเด็กมีประสบการณ์เคยถูกลงโทษด้วยวิธีรุนแรงที่บ้าน^๘ ในขณะที่ความรุนแรงต่อเด็กในสถานดูแลเด็กปฐมวัย เด็กพิการ โรงเรียน สถานสงเคราะห์ทั้งภาครัฐและเอกชนยังปรากฏเป็นข่าวในสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องจนนายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการให้ตรวจสอบการดำเนินงาน พัฒนาไกล ยกกระตือรือร้นการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน เพื่อลดจำนวนเด็กและป้องกันไม่ให้เข้าสู่การเลี้ยงดูทดแทนโดยไม่จำเป็น^๙

เด็กที่มีความหลากหลายทางรสนิยมเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ การแสดงออกทางเพศและเพศสรีระ ยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในการถูกคุกคามทางเพศ การถูกทำร้ายร่างกาย และการถูกกลั่นแกล้งล้อเลียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ข้อมูลรายงานการวิจัยสุขภาพจิตและสุขภาวะของเด็กและเยาวชนหลากหลายทางเพศในประเทศไทย พบว่า เด็กมากกว่าร้อยละ ๗๐ มีอาการซึมเศร้าและวิตกกังวล และกว่าร้อยละ ๕๐ คิดฆ่าตัวตาย ซึ่งครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิต รวมถึงความรุนแรงในครอบครัว และในสถานศึกษา หรือแม้แต่การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางเพศ และการไม่ยอมรับตัวตนที่เด็กและเยาวชนต้องการแสดงออก^{๑๐}

ค่านิยมทางวัฒนธรรม เป็นอุปสรรคของการเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลภายนอก ส่งผลให้เกิดความลังเลหรืออับอายที่จะขอความช่วยเหลือกรณีเด็กที่ตกเป็นเหยื่อความรุนแรง สมาชิกในครอบครัวส่วนมากจัดการกับพฤติกรรมความรุนแรงเป็นการภายใน แนวคิดที่ว่าความรุนแรงต่อเด็กและความรุนแรงในครอบครัว ถือเป็นเรื่องส่วนตัวที่บุคคลภายนอกไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ให้บริการบางรายที่อาจขาดความอ่อนไหวต่อความรุนแรงมองว่าการกระทำรุนแรงต่อเด็กเป็นสิทธิของผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการร้องเรียนเรื่องความรุนแรงอาจมองว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัวและไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ อุปสรรคอื่น ๆ ในการเข้าถึงความช่วยเหลือ ได้แก่ การขาดความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานท้องถิ่นหรือตำรวจในการให้ความช่วยเหลือหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหา และความกังวลเกี่ยวกับค่าปรับที่อาจถูกเรียกในกรณีที่ถูกมองว่าเป็นการหมิ่นประมาท

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นด้านภัยออนไลน์ที่ส่งผลต่อความรุนแรงต่อเด็ก การเข้าถึงสื่อออนไลน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี นอกจากจะช่วยให้ประโยชน์ในการเข้าถึงความรู้ที่หลากหลายและความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร แต่ในขณะเดียวกัน สื่อออนไลน์ก็มีโทษต่อเด็ก ข้อมูลของมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (ECPAT) กล่าวถึง ๑๐ สถานการณ์ ที่เป็นภัยต่อเด็ก ได้แก่ (๑) ปัญหาการติดเกม (๒) ปัญหาการครอบครองสื่อโดยที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ (๓) การใช้สื่อออนไลน์กับการพนันออนไลน์ (๔) การกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ (๕) การถูกล่อลวงไปพบคนแปลกหน้าจากสื่อออนไลน์ (๖) การใช้สื่อออนไลน์ในการสร้างอัตลักษณ์และเลียนแบบพฤติกรรมค่านิยมที่ผิด (๗) การเปิดเผยข้อมูลความเป็นส่วนตัวบนสื่อออนไลน์ (๘) การขาดการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ (๙) การขาดกฎหมายปกป้องคุ้มครองเด็กจากสื่อออนไลน์ (๑๐) การขาดหน่วยงานกำกับดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหสำหรับสถานการณ์เฉพาะ^{๑๑}

^๗ สถิติเด็กถูกกระทำความรุนแรงและละเมิดที่เข้ารับการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพในสถานรองรับเด็กของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๓ (ข้อมูล ณ พฤษภาคม ๒๕๖๓)

^๘ รายงานช่องว่างและความเหลื่อมล้ำ: ผลสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๒

^๙ กรมประชาสัมพันธ์, “โฆษกรัฐบาลเผย นายฯ สนับสนุนการยกระดับสถานรองรับเด็ก และมาตรฐานการดูแลผู้รับบริการให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย” ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖ เว็บไซต์ <https://www.prd.go.th/th/content/page/index/id/๑๘๙๘๖๔>

^{๑๐} Timo T. Ojanen, Cody Freeman, ปรีศ กิตติระศักดิ์, นันทชิตสัมพันธ์ สกลพงศ์, สกล โสภิตอาชาศักดิ์, กุลวดี ทองใหญ่, กวิน เทียนสุวรรณ, และ พีรานี ศุภลักษณ์. (๒๕๖๖). สุขภาพจิตและสุขภาวะของเด็กและเยาวชนหลากหลายทางเพศ ในประเทศไทย. มูลนิธิช่วยเหลือเด็ก ประเทศไทย

^{๑๑} มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก. สถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก. เข้าถึงได้ที่ <https://www.ecpat-th.org/situations>

ศูนย์ประสานงานส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ (Child Online Protection Action Thailand: COPAT) ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ได้รายงานผลสำรวจเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ พบว่า (๑) เด็กไทย ร้อยละ ๘๕ ระบุว่า ๑ ใน ๓ คน เคยถูกล่อลวงทางออนไลน์ และหากเจาะจงไปที่กลุ่มเพศทางเลือก จำนวน ๑ ใน ๒ คน เคยถูกล่อลวงเรื่องเพศผ่านทางสื่อออนไลน์ (๒) เด็กไทย ร้อยละ ๔๐ เคยถูกล่อลวงหรือกลั่นแกล้งออนไลน์ แล้วไม่ได้บอกใคร (๓) เด็กไทยอายุ ๖ - ๑๘ ปี ร้อยละ ๔๗ ระบุว่าเคยเข้าถึงสื่อลามกผ่านทางออนไลน์ (๔) เด็กไทยอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ไม่ทราบว่า การบันทึกภาพลามกอนาจารเป็นเรื่องที่ผิด และร้อยละ ๖๗ ได้ส่งต่อให้เพื่อน^{๑๒}

นอกจากนี้ บนโลกออนไลน์ เด็กก็มีแนวโน้มที่จะตกเป็นเป้าหมายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้มากที่สุด โดยข้อมูลของมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย พบว่า ในปี ๒๕๖๑ มีรายงานรับแจ้งสื่อลามกอนาจารเด็กเพิ่มมากขึ้น ๑ เท่าตัวจากปี ๒๕๕๙ และผลการศึกษาจาก ECPAT ที่จัดทำร่วมกับองค์การตำรวจอาชญากรรมระหว่างประเทศ (INTERPOL) พบว่า อัตราการถูกล่วงละเมิดยังมีแนวโน้มรุนแรงและเพิ่มสูงขึ้น โดยผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นเด็กช่วงก่อนเข้าสู่วัยรุ่นสูงถึงร้อยละ ๕๖.๒ และเป็นเด็กทารก ร้อยละ ๔.๓ จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงสะท้อนให้เห็นว่าภัยออนไลน์ถือเป็นความท้าทายของประเทศไทยในการดูแลและปกป้องคุ้มครองเด็กในปัจจุบัน

๓.๑.๓ เด็กยากจน และเด็กกำพร้าจากสถานการณ์ฉุกเฉิน

ข้อมูลจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ระบุว่า ในปีการศึกษา ๑/๒๕๖๔ มีเด็กยากจนและยากจนพิเศษรวมกว่า ๑.๙ ล้านคน ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับจำนวนเด็กทั้งหมดในช่วงวัยเรียนการศึกษาภาคบังคับที่มีประมาณ ๙ ล้านคน^{๑๓} รายงานความยากจนหลายมิติของเด็กไทย ปี ๒๕๖๔ โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ^{๑๔} นำเสนอสถานการณ์ความยากจนในมิติต่าง ๆ ของกลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - ๑๗ ปี ที่พิจารณาจากปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่รายได้ จากการนำข้อมูลโครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย (MICS) มาคำนวณค่าดัชนี พบว่า (๑) สัดส่วนของเด็กที่ยากจนหลายมิติในปี ๒๕๖๒ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ เล็กน้อย และ (๒) สถานการณ์ความยากจนของเด็กรายตัวชี้วัด เด็กแต่ละช่วงวัยมีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน โดยมิติด้านการศึกษา (การเรียนรู้) เป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลต่อความยากจนของเด็กมากที่สุด รองลงมาคือ มิติด้านสุขภาพ (โภชนาการ และการป้องกัน) และมิติด้านสวัสดิภาพเด็ก (การคุ้มครองเด็ก การเป็นอยู่) ตามลำดับ

ข้อมูลการบริหารสถานการณ์โควิด - ๑๙ จากระบบสารสนเทศเพื่อการคุ้มครองเด็ก (CPIS) ของศูนย์ปฏิบัติการบริหารสถานการณ์โควิด - ๑๙ กรมกิจการเด็กและเยาวชน รายงานข้อมูลเด็กที่ได้รับผลกระทบในช่วงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ พบว่า สถานการณ์เด็กกำพร้าจากโควิด - ๑๙ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่า ๔๓๙ คน หลังผู้ดูแลเสียชีวิตจากการติดเชื้อโควิด - ๑๙ เป็นเด็กกำพร้าในพื้นที่กรุงเทพฯ ๙ คน และส่วนภูมิภาคใน ๕๕ จังหวัด จำนวน ๔๓๐ คน โดยกำพร้าพ่อ จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๙๔ ของจำนวนเด็กกำพร้าทั้งหมด) กำพร้าแม่ จำนวน ๑๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๑๘ กำพร้าทั้งพ่อและแม่จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๘ และกำพร้าผู้ดูแล จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒ หากพิจารณาตามช่วงอายุ เด็กกำพร้าจากโควิด - ๑๙ ส่วนมาก จำนวน ๓๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๐๓ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง ๖ - ๑๘ ปี รองลงมาอยู่ในช่วงแรกเกิดจนถึง ๓ ปี จำนวน ๕๔ คน

นอกจากนี้ เด็กและครอบครัวยังได้รับผลกระทบที่เอื้อให้เกิดความรุนแรงต่อเด็กโดยตรงและโดยอ้อม ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและเชิงโครงสร้างจากสาธารณสุขที่เผชิญในปัจจุบันและมีแนวโน้มมากขึ้น

^{๑๒} ไทยโพสต์ (๒๕๖๒). ภัยออนไลน์ในเด็ก: ปัญหาสังคมยุคดิจิทัล. เข้าถึงได้ที่ <https://www.thaipost.net/main/detail/๔๕๑๔๓>

^{๑๓} กรมประชาสัมพันธ์. (๒๕๖๔) กสศ. เปิดเผย สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นักเรียนยากจนพิเศษสูงกว่า ๑.๙ ล้านคน. เข้าถึงได้ที่ <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG๒๐๑๐๕๐๙๕๑๕๖๔๗๓>

^{๑๔} สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔). ความยากจนหลายมิติของเด็กไทย ปี ๒๕๖๔. เข้าถึงได้ที่ https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=๑๑๙๘๔&filename=social

ในอนาคต ทั้งที่เป็นภัยพิบัติเกิดจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ความขัดแย้งทางการเมือง ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ภัยจากสารเคมี รั่วไหล มลพิษทางอากาศ ทำให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานทั้งภายในและข้ามพรมแดน ล้วนส่งผลกระทบต่อโครงสร้างประชากรในครัวเรือน การทำหน้าที่และการตัดสินใจของครอบครัวในการกำหนดวิธีการอุปการะ เลี้ยงดูและทำให้เด็กได้รับสวัสดิภาพความปลอดภัย ในขณะที่กลไกการคุ้มครองเด็กยังไม่สามารถรองรับ ผลกระทบ และประกันความปลอดภัยของเด็กได้อย่างทันการณ์ ชัดเจน และเหมาะสม

ข้อมูลเหล่านี้ สะท้อนว่า การคุ้มครองเด็กจำเป็นต้องมีกลไกที่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กที่เผชิญกับสถานการณ์ฉุกเฉินและความยากจนในหลายมิติ ที่ไม่ใช่เพียงด้านรายได้ และการมีกลไกรองรับเด็กกำพร้าและเด็กกลุ่มเสี่ยงจากสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การจัดการการเลี้ยงดูทดแทนโดยใช้ครอบครัว เป็นฐาน

๓.๑.๔ กรอบกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก

ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ว่าด้วยการส่งเสริมสิทธิเด็กเพื่อคุ้มครองเด็ก จากการล่วงละเมิด การแสวงหาประโยชน์ และการนำกฎหมายระหว่างประเทศมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบท ภายในประเทศของไทยตลอดทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลได้กำหนดกรอบการทำงานในระดับชาติ เพื่อส่งเสริม สวัสดิการและการคุ้มครองเด็กและครอบครัว แม้ว่าในอดีตกฎหมายในลำดับที่มีความสำคัญสูงสุด คือ ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติบทลงโทษสำหรับอาชญากรรมต่อเด็กไว้โดยเฉพาะ โดยที่ผ่านมามีการบัญญัติ กฎหมายที่กำกับดูแล ส่งเสริมสวัสดิการและบริการคุ้มครองเด็กในขอบเขตที่กว้างมากขึ้น ซึ่งรวมประเด็น การทำงานกับกลุ่มสตรีและครอบครัว ผ่านนโยบายและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพเด็ก และครอบครัว เช่น

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาศูนย์เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
- ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
- แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
- แผนปฏิบัติการด้านครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
- นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน

พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

- ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการสงเคราะห์เด็กแบบครอบครัวอุปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๔๔
- บันทึกความเข้าใจ ระหว่าง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และกระทรวง สาธารณสุขว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่ถูกทอดทิ้ง พ.ศ. ๒๕๔๘

จากการประเมินพบว่า แม้ว่าการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กในปัจจุบัน ค่อนข้างครอบคลุม แต่ยังมีช่องว่างที่เป็นประเด็นสำคัญ คือ กฎหมายที่มีอยู่เป็นการส่งเสริมและปกป้องสิทธิเด็ก

โดยทั่วไป โดยเน้นที่การช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคลในประเด็นเฉพาะ มากกว่าการสนับสนุนครอบครัว และชุมชนที่มีเป้าหมายในการรับรองและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับเด็ก

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า กรอบกฎหมายการคุ้มครองเด็กและนโยบายที่สนับสนุน ยังขาดมาตรการทางการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่มีโครงสร้างการทำงาน ระบบและกลไกตามคำแนะนำทั่วไป คณะกรรมการสิทธิเด็กที่ ๑๓ (ปี ๒๕๕๔) สิทธิของเด็กที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรง ในรูปแบบทั้งปวง (General comment No. ๑๓ (๒๐๑๑) The right of the child to freedom from all forms of violence) โดยเฉพาะย่อหน้าที่ ๔๐ ซึ่งระบุว่า “มาตรการทางกฎหมาย หมายถึงตัวบทกฎหมาย (บทบัญญัติทางกฎหมาย) รวมถึงงบประมาณ มาตรการทางการบริหารในการขับเคลื่อนกฎหมาย ประกอบด้วย บทบัญญัติทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัดและการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมาย ลำดับรองที่กำหนดโครงสร้างการทำงาน ระบบ กลไกและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับภารกิจ (ที่ได้รับมอบหมายจากกฎหมาย) สะท้อนถึงความจำเป็น ที่จะต้องมีการปรับโครงสร้างของระบบคุ้มครองเด็ก เพื่อให้สามารถปกป้องเด็กจากการใช้ความรุนแรง ในรูปแบบทั้งปวง

๓.๑.๕ โครงสร้างระบบคุ้มครองเด็ก

โครงสร้างระบบคุ้มครองเด็ก ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ประสานการขับเคลื่อนงานด้านการคุ้มครองเด็ก ของประเทศไทย ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ระบุความรับผิดชอบของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง กับเด็กและครอบครัว โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองเด็ก แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงหรือระเบียบ เพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป (มาตรา ๖) ในส่วนขององค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ องค์กรระหว่างประเทศ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ชุมชน และสถาบันในสังคม เช่น สถาบันทางศาสนา สถานศึกษา และครอบครัว ล้วนมีบทบาทในการปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

อย่างไรก็ดี การทำงานของระบบคุ้มครองเด็กในปัจจุบันยังติดขัด เนื่องจากกระทรวงต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับเด็ก ทำงานแยกส่วนจากกัน ซึ่งเกิดขึ้นกับหน่วยงานภายในกระทรวง โดยเฉพาะในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งนี้ บางหน่วยงาน เช่น กระทรวงมหาดไทย ยังไม่ได้แสดงบทบาทที่มีความเกี่ยวเนื่องกับประเด็นการคุ้มครองเด็กในระดับชาติโดยตรง ทั้งที่มีโครงสร้าง ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นโครงสร้างที่สำคัญที่แสดงถึง ความเชื่อมโยงในการนำระบบคุ้มครองเด็กไปปฏิบัติในระดับท้องถิ่นอย่างเป็นจริง

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการข้อจำกัด ของโครงสร้างระบบคุ้มครองเด็ก โดยการนำหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันกำหนดแนวทาง ของระบบคุ้มครองเด็กที่เป็นแนวทางเดียวกัน ตลอดจนระบุบทบาทและความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการดำเนินการให้มีความชัดเจนในการร่วมกันกำหนดแผนดำเนินการอย่างละเอียดในขั้นต่อไป

๓.๑.๖ ข้อจำกัดของการให้บริการคุ้มครองเด็ก

จากการประเมินระบบคุ้มครองเด็กของประเทศไทย พบว่า การให้บริการขั้นพื้นฐานยังมีข้อจำกัด ที่สำคัญ โดยเฉพาะบริการทางสังคมสำหรับครอบครัวและเด็กที่อยู่ในระดับชุมชน แม้ว่าหน่วยงาน และผู้ให้บริการสวัสดิการสังคมในท้องถิ่น จะมีความพยายามและความตั้งใจในการให้บริการ แต่ยังมีข้อจำกัด ในด้านทรัพยากรมนุษย์และงบประมาณ รวมถึงขอบเขตงานและความรับผิดชอบที่มีปริมาณมากสำหรับผู้ให้บริการระดับแนวหน้า ยังมีการเน้นให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ รวมถึงการพัฒนาคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน

(Standard Operation Procedure – SOP) และแนวทางปฏิบัติงานเป็นจำนวนมาก ยิ่งเสริมให้เกิดความกดดันในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ แนวทางและบริการของระบบคุ้มครองเด็กในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะมุ่งให้บริการเด็กรายบุคคล แทนที่จะเป็นการมองในบริบทที่เด็กเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวตามวัฒนธรรมไทย การให้ความช่วยเหลือเด็กจึงยังเป็นการจัดบริการเชิงตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีมาตรการเชิงป้องกันเพียงเล็กน้อยในการจัดการกับความเครียดต่อเด็ก แนวทางของระบบคุ้มครองเด็กจึงอาจไม่ได้แก้ไขสาเหตุของความเสียหายและความทำลายของเด็ก เช่น ความยากจนหลายมิติ หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในการเลี้ยงดู ส่งผลให้เกิดการแยกเด็กจากครอบครัวไปอยู่ในสถานรองรับเด็ก ซึ่งอาจไม่ใช่สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกคนได้อย่างเต็มที่

ในส่วนของการจัดบริการคุ้มครองเด็กของภาครัฐ ส่วนมากกระจุกตัวอยู่ในระดับจังหวัด และพื้นที่เมืองใหญ่ ซึ่งยังเน้นการนำเด็กออกจากครอบครัวมาดูแลภายในสถานรองรับเด็กของรัฐที่ยังคงประสบปัญหาความขาดแคลนทรัพยากรในการให้บริการ แม้ว่าองค์กรภาคเอกชนจะเข้ามาช่วยเสริมและสนับสนุนบริการและโครงสร้างของรัฐ แต่ยังมีข้อจำกัดที่การให้บริการจะแตกต่างกันไปตามพื้นที่ ไม่ได้สอดคล้องและครอบคลุมทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล สถานการณ์ปัญหายังมีความซับซ้อนเนื่องจากผู้ให้บริการไม่สามารถเข้าถึงประชากรบางส่วนได้ เพราะข้อจำกัดด้านระยะทาง เวลา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับการเดินทาง

แม้ว่าภาครัฐจะมีความพยายามในการพัฒนาระบบให้บริการอย่างต่อเนื่อง แต่จากการสะท้อนของหน่วยงานระหว่างประเทศและองค์กรภาคเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กคุ้มครองและส่งเสริมสวัสดิภาพเด็ก มีการระบุว่า สภาพแวดล้อมในการคุ้มครองเด็กโดยรวมในประเทศไทย ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก โดยเฉพาะจากภัยรูปแบบใหม่ เช่น ภัยออนไลน์ การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ การอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน และการที่สังคมยังเพิกเฉยต่อการใช้ความรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจของเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงการละเลยทอดทิ้ง ดังนั้น ระบบคุ้มครองเด็กในปัจจุบันจึงยังไม่สามารถค้นหา คัดกรอง และประเมินเด็กที่มีความเสี่ยงหรือต้องการความช่วยเหลืออย่างแท้จริงได้ หรือยังไม่สามารถแก้ไขสาเหตุของปัญหาที่ทำลายและซับซ้อนของเด็กที่เข้ามาสู่ระบบบริการได้จริง

๓.๑.๗ ผลการประเมินยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ และข้อพิจารณาสำหรับแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ

จากผลการประเมินยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ได้สะท้อนให้เห็นว่า มีจุดอ่อนและจุดแข็งที่ควรนำมาเป็นข้อพิจารณาในการพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ต่อไปนี้

๑) จุดอ่อน

๑.๑) ขาดการติดตามและประเมินผล โดยยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ มีการกำหนดกลไกการติดตามและประเมินผลในเนื้อหา แต่ในทางปฏิบัติ ยังไม่มีการดำเนินงานส่วนมากเป็นไปในรูปแบบการรายงานผลของหน่วยงานในการประชุม และการจัดเก็บข้อมูลโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่มีข้อจำกัด โดยเฉพาะหน่วยงานภายนอกกรมกิจการเด็กและเยาวชน

๑.๒) ขาดการบูรณาการ ทั้งในการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและองค์กรอื่น ซึ่งทำให้การจัดสรรทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นส่วนของงบประมาณที่ไม่ได้มีการวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เกิดความซ้ำซ้อนในการทำกิจกรรม และการบูรณาการกับยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

๑.๓) ทรัพยากรทางด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เนื่องจากระบบราชการที่ไม่สามารถปรับโครงสร้างอัตรากำลัง การโยกย้ายตามระบบราชการ และขาดความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career path) นอกจากนี้ การมีกฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ยังเป็นข้อจำกัดของผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อกฎหมาย นโยบาย หรือมาตรฐานถูกพัฒนาขึ้นเป็นเวลานาน และไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

๑.๔) ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กบางกลุ่ม เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กไร้สัญชาติ หรือเด็กที่มีปัญหาด้านสถานะทางกฎหมาย โดยมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานคุ้มครองเด็ก

๑.๕) ระบบการคุ้มครองเด็กในประเทศไทยในปัจจุบัน ยังมุ่งเน้นเฉพาะที่ตัวเด็ก เกือบทั้งหมด ขาดการพิจารณาและสนับสนุนบทบาทของครอบครัวที่เพียงพอ และยังไม่เน้นบริการตั้งรับที่ไม่ได้แก้ไขปัญหาที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากการไม่ได้รับฟังความเห็นของเด็กและครอบครัวที่เพียงพอ

๒) จุดแข็ง

๒.๑) มีการริเริ่มระบบการคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก ระดับตำบล ได้รับการยอมรับว่าเป็นทิศทางการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและผู้ปฏิบัติหน้าที่ เป็นกลไกที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงเด็กได้อย่างรวดเร็ว และสามารถส่งเสริมงานเชิงเฝ้าระวังได้

๒.๒) มีการเพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานคุ้มครองเด็ก ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยเสริมการทำงานเชิงป้องกัน จึงควรมีการกระจายอำนาจ และทรัพยากรในการดำเนินงานคุ้มครองเด็กให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของผู้ปฏิบัติงาน และการติดตามผลเพื่อปรับมาตรการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในอนาคต

๒.๓) ครอบครัวและชุมชน สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริมสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านการคุ้มครองเด็กได้ แต่จำเป็นต้องมีการสนับสนุนเพิ่มเติม และขยายบริการไปที่การสร้างความตระหนักแก่ครอบครัวและชุมชนในด้านนโยบาย และมาตรการเชิงป้องกันแก่เด็กในระยะยาว เพื่อสร้างการคุ้มครองและปกป้องเด็กในระดับปฐมภูมิและช่วยส่งเสริมให้ระบบคุ้มครองเด็กในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยสรุป ผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดในแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติฯ ทั้งในการแก้ไขข้อจำกัด เช่น การรวมยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กเป็นฉบับเดียว การเพิ่มบทบาทของครอบครัวโดยมองเด็กเป็นศูนย์กลาง การสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มาร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน และการระบุงิจกรรมและงบประมาณที่จะใช้ ขณะเดียวกัน ก็สามารถพัฒนาจุดแข็งของยุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ กำหนดไว้ เช่น การทำงานร่วมกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการเน้นงานเชิงป้องกันมากขึ้น

๓.๒ สารระสำคัญแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๓.๒.๑ วิสัยทัศน์

เด็กมีความเป็นอยู่ที่ดี ผ่านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชน ร่วมดำเนินการเชิงป้องกัน และให้ความช่วยเหลือเด็กที่ต้องการการคุ้มครอง

๓.๒.๒ พันธกิจ

กรอบการทำงานร่วมกันสำหรับภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม ชุมชน และครอบครัว ในการดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กและครอบครัวในประเทศไทย โดยให้บริการที่เข้าถึงได้ และทั่วถึง เพื่อป้องกัน สนับสนุน เสริมพลังและช่วยเหลือครอบครัวและเด็ก ผ่านการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในระบบคุ้มครองเด็ก

๓.๒.๓ วัตถุประสงค์

- ๑) ครอบครัวและชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก รวมถึงการจัดการข้อพิพาทที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กได้
- ๒) เด็ก ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก และมีบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเชิงป้องกัน
- ๓) ระบบคุ้มครองเด็กมีความพร้อมในการทำงานเชิงรุก ทั้งด้านการป้องกันและการช่วยเหลือเมื่อเกิดสถานการณ์และภัยคุกคาม

๓.๒.๔ นโยบายเพื่อการคุ้มครองเด็ก

- ๑) เด็กเป็นศูนย์กลางของครอบครัว โดยครอบครัวและชุมชนมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่อความเป็นอยู่ที่ดีและการคุ้มครองเด็ก ซึ่งเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งและมั่นคงในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นภายในครอบครัว อันเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบคุ้มครองเด็ก
- ๒) การแก้ไขปัญหาของครอบครัวจะอยู่บนฐานของการหาแนวทางร่วมกัน โดยพิจารณาถึงความปรองดอง การคงความสัมพันธ์ของครอบครัว และการคำนึงถึงประโยชน์ของสมาชิกทุกคน ซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการทำให้ครอบครัวทำหน้าที่ของตนได้และมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง
- ๓) ยึดหลักการประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นฐาน โดยเด็กและครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และให้การตัดสินใจเป็นไปโดยการเคารพความคิดเห็นของเด็ก และพิจารณาจากมุมมองของเด็ก การจัดการบริการของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จะต้องไม่ตัดสินใจแต่เพียงฝ่ายเดียว หรือเลือกทำเพียงเพราะความสะดวกที่สุด
- ๔) การจัดการบริการของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ควรมุ่งเน้นการทำงานร่วมกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน มีการจัดสวัสดิการเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม และเป็นธรรม เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและบทบาทของครอบครัวในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมสิทธิของครอบครัวและชุมชนในการมีส่วนร่วมโดยตรงในการตัดสินใจที่ส่งผลต่อชีวิตเด็ก
- ๕) การจัดการบริการต่าง ๆ ต้องมุ่งสนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการปกป้อง คุ้มครอง และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กได้
- ๖) เด็กควรได้รับการดูแลบนฐานของครอบครัวและชุมชนเป็นสำคัญ และอยู่ในสภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชนที่ปลอดภัย โดยการสนับสนุนและบริการจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และจะมีการพิจารณาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูทดแทนเมื่อไม่มีทางเลือกอื่นในการดูแลเด็กเท่านั้น
- ๗) เด็กทุกคนและทุกครอบครัวในประเทศไทย จะต้องเข้าถึงการจัดการบริการทั้งหมดจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติเนื่องจากสัญชาติ เชื้อชาติ ชนชั้น แหล่งกำเนิด สีผิว

เพศ ภาษา ศาสนา ตำแหน่ง สถานะทางสังคม วัฒนธรรม สถานะทางเศรษฐกิจ ความพิการ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อ ทัศนคติทางเพศ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์หรือลักษณะส่วนบุคคลอื่น ๆ

๘) เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงการสนับสนุนและการจัดการบริการทุกรูปแบบและตรงเป้าหมายได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม โดยเฉพาะเด็กที่อาจมีความต้องการคุ้มครองในรูปแบบเฉพาะที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป และเด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือที่ต้องการได้

๓.๒.๕ ตัวชี้วัดภาพรวม

- ๑) ร้อยละของเด็กที่ได้รับการคุ้มครองจากครอบครัว ชุมชน และระบบคุ้มครองเด็ก
- ๒) ระดับการมีส่วนร่วมของเด็ก ครอบครัว และชุมชนในระบบคุ้มครองเด็ก
- ๓) ระดับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของระบบคุ้มครองเด็ก

๓.๒.๖ นิยามศัพท์

เด็ก

หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี

ครอบครัว^{๑๕}

หมายถึง กลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องกันทางสายเลือดโดยการสมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ได้รับการรับรองทางกฎหมายที่มีความรักใคร่และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ครอบครัวในประเทศไทย มีทั้งครอบครัวเดี่ยวที่มีขนาดเล็กและครอบครัวขยายที่รวมสมาชิกอื่น ๆ นอกเหนือจากบิดามารดาทางสายเลือดของเด็ก สมาชิกในครอบครัวอาจอาศัยอยู่ด้วยกันในบ้านเดียวกันหรือแยกกันอาศัย แต่ยังคงมีการติดต่อ ดูแล และช่วยเหลือกันอย่างสม่ำเสมอ ผู้ดูแลเด็กที่อยู่ในครอบครัวมีคำจำกัดความอย่างกว้าง หมายรวมถึง บิดามารดาทางสายเลือด ปู่ย่าตายาย ญาติหรือผู้ดูแลที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด นอกจากนี้ ครอบครัวอาจหมายถึง บุคคลใดก็ตามที่มีหน้าที่เลี้ยงดูเด็กในด้านสุขภาพ การศึกษา เศรษฐกิจ หรือจริยธรรมทางสังคม

บิดามารดา^{๑๖}

หมายถึง บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

ผู้ปกครอง^{๑๗}

หมายถึง บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

ครอบครัวอุปถัมภ์^{๑๗}

หมายถึง บุคคลที่รับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตร

ชุมชน^{๑๗}

หมายถึง กลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันโดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือหรือสนับสนุนกัน หรือทำกิจกรรมอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมร่วมกัน หรือดำเนินการอื่นอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีระบบบริหารจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้

^{๑๕} วิทยาลัยระบบคุ้มครองเด็กในประเทศไทย

^{๑๖} พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๗} พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก^{๑๘}

หมายถึง เด็กจะได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน มีความปลอดภัย และพัฒนาเด็กให้ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

การคุ้มครองเด็ก

หมายถึง การจัดให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาหรือสถานที่อื่นใดที่เด็กต้องพึ่งพาอาศัยและเป็นสมาชิกผู้หนึ่ง โดยต้องสามารถให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และสามารถปกป้องคุ้มครองเด็กมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจหรือพัฒนาการ รวมทั้งพัฒนาเด็กให้มีพฤติกรรมที่ดีสามารถแสดงบทบาท หน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม

ระบบคุ้มครองเด็ก^{๑๙}

หมายถึง มาตรการทางนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษา ซึ่งรวมแผนการให้บริการทางสังคมแก่เด็กและผู้ดูแลเด็กให้ได้รับการพัฒนาตามที่ควรจะเป็นและมีความปลอดภัย รวมทั้งการให้บริการที่สามารถป้องกันปัญหาในระดับปฐมภูมิ โดยต้องมีกลไกและกระบวนการในการติดตามจำแนกคัดกรองเด็กที่ต้องการการคุ้มครองระหว่างที่อยู่ในความดูแลของผู้ปกครองหรือผู้ดูแล มีการพิสูจน์ทราบ จัดทำรายงานเกี่ยวกับเด็กที่ต้องให้การคุ้มครอง มีการส่งต่อความรับผิดชอบ มีการสืบสวนสอบสวน ให้การบำบัดฟื้นฟู เยียวยา จนสามารถกลับคืนสู่สังคมได้

ความรุนแรง

หมายถึง การกระทำใด ๆ ต่อร่างกาย หรือจิตใจ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการ การทอดทิ้งหรือการปล่อยปละละเลย การแสวงประโยชน์ การล่วงเกินทางเพศ การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤตินลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการ หรือขัดต่อกฎหมาย ศีลธรรมอันดี รวมถึงการกระทำโดยมิชอบ ทั้งนี้ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

บริการป้องกัน^{๒๐}

หมายถึง กลไกเฝ้าระวังติดตาม และมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายสังคมเพื่อลดความเสี่ยง และป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงต่อเด็ก ทั้งในระดับ ปฐมภูมิ (Primary) ทุติยภูมิ (Secondary) และตติยภูมิ (Tertiary) โดยเฉพาะการผนวกรวมเรื่องการเลี้ยงดูเด็กและมาตรการการคุ้มครองเด็กเข้าไปในระบบนโยบายหลักด้านสังคม ตลอดจนการสร้างหลักประกันไม่ให้เด็กถูกระงับหรือทำร้ายและไม่ให้ผู้กระทำสามารถกระทำต่อเด็กทุกคนที่เกี่ยวข้อง

บริการช่วยเหลือ

หมายถึง การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่เด็กและครอบครัวหรือบุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้สามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรา ๒๓ (ดูเพิ่มเติมในนิยาม ความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก)^{๒๑} ซึ่งทำให้เด็กสามารถได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์^{๒๒}

^{๑๘} หมวดที่ ๒ การปฏิบัติต่อเด็ก มาตรา ๒๓ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๙} อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อที่ ๑๙, ๓๑, และ ๓๙

^{๒๐} คำแนะนำทั่วไปคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กหมายเลข ๑๓ (ปีพ.ศ. ๒๕๕๔) สิทธิของเด็กที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงในรูปแบบทั้งปวง ย่อหน้าที่ ๔๓

^{๒๑} หมวดที่ ๓ การสงเคราะห์เด็ก มาตรา ๓๓ (๑) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๒๒} หมวดที่ ๒ การปฏิบัติต่อเด็ก มาตรา ๒๘ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการคุ้มครองเด็ก^{๒๓}

หมายถึง บุคคล กลุ่ม และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีบทบาทในการดูแลสวัสดิภาพและการคุ้มครองเด็ก ตลอดจนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้านสวัสดิการสังคม สาธารณสุข การศึกษา การบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการด้านสิทธิเด็กในระดับต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก องค์กรภาคประชาสังคม และสมาชิกในชุมชน

องค์กรภาคประชาสังคม

หมายถึง เครือข่าย สมาคม กลุ่ม ขบวนการ องค์กร ไม่ว่าจะ เป็น องค์กรระดับชุมชน องค์กรภาคเอกชน (NGO) ไทยและนานาชาติ สื่อสารมวลชน องค์กรวิชาชีพ ภาควิชาการ องค์กรอาสาสมัคร องค์กรด้านศาสนา องค์กรกลุ่มชาติพันธุ์ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนที่ไม่อยู่ใต้กำกับของรัฐบาลที่รวมตัวกัน เพื่อดำเนินการส่งเสริมผลประโยชน์ ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับเด็ก

หลักการประโยชน์สูงสุดของเด็ก

หมายถึง การยึดประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นฐานและเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับความอยู่ที่ดีของเด็ก หรือมีผลกระทบต่อเด็ก อีกทั้งการตัดสินใจต่าง ๆ ควรเป็นไปโดยการเคารพความคิดเห็นของเด็ก พิจารณาจากมุมมองของเด็ก และเพื่อประโยชน์ที่แท้จริงสำหรับเด็ก

ความยากจนหลากหลายมิติ^{๒๔}

หมายถึง ความยากจนที่พิจารณาจาก ๕ มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ โดย ๑ คน อาจมีปัญหามากกว่า ๑ ด้าน

ภัยคุกคาม^{๒๕}

หมายถึง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของไทยที่มีแนวโน้มจะเป็นปัญหามากขึ้น และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด ความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ การก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานต่างด้าว และผู้หลบหนีเข้าเมือง ยาเสพติด และความยากจน

พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

สถานรองรับเด็ก^{๒๖}

หมายถึง สถานที่ให้บริการการเลี้ยงดูทดแทน ซึ่งอาจรวมถึงสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

^{๒๓} คำแนะนำทั่วไปคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กหมายเลข ๑๓ (ปีพ.ศ. ๒๕๕๔) สิทธิของเด็กที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงในรูปแบบทั้งปวง ย่อหน้า ๔๒

^{๒๔} ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform)

^{๒๕} คณะที่ปรึกษาด้านการข่าวกรอง , รายงานการศึกษาหัวข้อ เรื่อง “การประเมินกองกำลังอำนาจของชาติ (National Power) และภัยคุกคามรูปแบบใหม่”

^{๒๖} แผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการเลี้ยงดูทดแทน ระยะที่ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙

๓.๓ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ มาตรการ/แนวทาง และตัวชี้วัด

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถของครอบครัว ในการส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชนในการมีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ โดยที่ยังมีกลไกตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคาม

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาความสามารถของครอบครัว โดยมุ่งให้เด็กและครอบครัวได้รับการสนับสนุนและสามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคมได้อย่างถ้วนหน้า และพัฒนาให้ครอบครัวมีความสามารถในการส่งเสริม ป้องกัน และคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กในชั้นปฐมภูมิ (Primary) รวมถึงการจัดการข้อพิพาทที่ส่งผลต่อการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำและพ้นจากภาวะเสี่ยง ไม่ว่าจะเป็นภัยออนไลน์ ความรุนแรงต่อเด็ก เด็กในครอบครัวที่มีความเปราะบาง อาติ เด็กเร่ร่อน เด็กชาติพันธุ์ เด็กที่อยู่ในพื้นที่ชายขอบ เป็นต้น และการมีฐานข้อมูลที่สามารถระบุเด็กและครอบครัวที่มีความเสี่ยงปัญหาความยากจนหลายมิติ จำนวน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ เพื่อจัดบริการขั้นทุติยภูมิ (Secondary) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เป้าประสงค์

๑.๑ เด็กและครอบครัวได้รับสวัสดิการสังคม

๑.๒ เด็กและครอบครัวที่มีความเสี่ยงต่อความยากจนหลายมิติได้รับการสำรวจและระบุปัญหาเพื่อนำไปสู่มาตรการสนับสนุนและช่วยเหลือในขั้นต้น

มาตรการ/แนวทาง

เป้าประสงค์ ๑.๑ เชื่อมโยงกลไกที่มีอยู่ในระดับท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำและพ้นจากภาวะเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายด้านกาย จิตใจ และพัฒนาการ

มาตรการ

๑.๑.๑ จัดให้มีกลไกการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็ก การให้คำปรึกษา รวมถึงการจัดตั้งเครือข่ายครอบครัว (Peer group) ในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนการดูแลเด็ก เพื่อรองรับครอบครัวรูปแบบใหม่ และจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองเด็กที่มีความเฉพาะ เช่น ครอบครัวผู้สูงอายุดูแลเด็กตามลำพัง ครอบครัวที่มีความหลากหลายทางเพศ เด็กที่ใช้สารเสพติด เด็กที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต

๑.๑.๒ จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพและผู้ปฏิบัติงานในระดับชุมชน ทำหน้าที่ประเมินครอบครัวที่ไม่สามารถดูแลเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม จิตใจ อารมณ์ ความก้าวร้าว การเสี่ยงต่อการกระทำผิด เพื่อประสานส่งต่อทีมสหวิชาชีพ

เป้าประสงค์ ๑.๒ สร้างการเข้าถึงสวัสดิการสังคมแก่เด็กและครอบครัว ผ่านการปรับปรุงการเข้าถึงบริการเชิงระบบ การประชาสัมพันธ์ และการจัดบริการในระดับชุมชน

มาตรการ

๑.๒.๑ เชื่อมโยงฐานข้อมูลระบบสวัสดิการระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติ เพื่อขยายจำนวนเด็กและครอบครัวที่จะได้รับการคุ้มครองทางสังคมพื้นฐาน

๑.๒.๒ ปรับปรุงคุณสมบัติของผู้รับสวัสดิการ ครอบคลุมกระบวนการสำรวจ การขึ้นทะเบียน การอนุมัติ และการกำกับติดตาม โดยสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและครอบครัว

๑.๒.๓ ประกันสิทธิการเข้าถึงว่าเด็กและครอบครัวจะสามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคมผ่านการสร้างการรับรู้ เข้าใจ และการเข้าถึงสวัสดิการสังคมในกลุ่มเด็กและครอบครัวที่มีสิทธิตามกฎหมาย รวมถึงกลุ่มครัวเรือนเปราะบาง โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ

๑.๒.๔ อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคม เช่น บริการด้านสุขภาพจิต ด้านกฎหมาย หรือด้านล่ามแปลภาษา

เป้าประสงค์ ๑.๓ **สำรวจฐานข้อมูลครอบครัวเพื่อระบุความเสี่ยงและปัญหาความยากจนหลายมิติ เพื่อระบุเด็กที่มีภาวะเสี่ยงและต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงการปรับปรุงบริการให้ตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคาม**

มาตรการ

๑.๓.๑ สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลความยากจนหลายมิติของเด็กและครอบครัวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบสถานการณ์และความเสี่ยงของเด็กและครอบครัว

๑.๓.๒ สืบค้นข้อมูลเพื่อระบุเด็กและครอบครัวที่มีภาวะเสี่ยงที่อาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉินและภัยคุกคาม เช่น การจ้างงานและรายได้ การเข้าถึงการศึกษาที่ลดลงหรือออกจากระบบการศึกษา เพื่อดำเนินการช่วยเหลือได้อย่างทันที่

๑.๓.๓ พัฒนาระบบข้อมูลสวัสดิการของหน่วยงาน จำแนกรายจังหวัดครอบคลุมข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง และเด็กที่ต้องได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร เด็กในบริบทการอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน

๑.๓.๔ จัดให้มีกระบวนการวิเคราะห์ข้อจำกัดของบริการสวัสดิการสังคม เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ รวมถึงการจัดทำแนวทางและมาตรการคุ้มครองสำหรับเด็กและครอบครัวที่มีความต้องการเฉพาะ

ตัวชี้วัด

๑.๑ ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว

๑.๒ ร้อยละเด็กและครอบครัวที่ได้รับการสวัสดิการสังคม

๑.๓ ร้อยละของครอบครัวที่ได้รับการสำรวจปัญหาความยากจนหลายมิติ

๑.๔ มีฐานข้อมูลระบบสวัสดิการในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติที่เชื่อมโยง และปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	ค่าเป้าหมาย				
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
๑.๑ ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว	ร้อยละ	ค่าดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวไทย	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑
๑.๒ ร้อยละเด็กและครอบครัวที่ได้รับการสวัสดิการสังคม	ร้อยละ	ข้อมูลการจัดสวัสดิการแก่เด็กและครอบครัวของหน่วยงาน	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
๑.๓ ร้อยละของครอบครัวที่ได้รับการสำรวจปัญหาความยากจนหลายมิติ	ร้อยละ	ครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจจาก TP MAP ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๒,๘๑๗,๙๐๓๘ ครัวเรือน	๑๒,๙๔๒,๕๗๔ ครัวเรือน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	ค่าเป้าหมาย				
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
๑.๔ มีฐานข้อมูลระบบสวัสดิการในระดับท้องถิ่นระดับจังหวัดและระดับชาติที่เชื่อมโยงและปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	ระดับความก้าวหน้าของการจัดทำฐานข้อมูล	ระบบสารสนเทศเพื่อการคุ้มครองเด็ก	N/A	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจจำนวนฐานข้อมูลระบบสวัสดิการ	การเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างเพื่อรองรับการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ข้อมูล	การพัฒนาฐานข้อมูลให้มีความครบถ้วนเป็นปัจจุบันและมีความพร้อมต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล	มีฐานข้อมูลระบบสวัสดิการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานหลัก: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงานสนับสนุน: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ องค์กรวิชาชีพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) องค์กรยูนิเซฟ ประเทศไทย และองค์กรภาคประชาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชนในการมีส่วนร่วม ในระบบคุ้มครองเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มีเป้าหมายที่จะเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชน ผ่านการสร้าง ความตระหนักแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชน การพัฒนาศักยภาพหรือทักษะที่จำเป็นให้มีความสามารถ ในการจัดการปัญหาได้ด้วยตัวเองอย่างเป็นระบบ และมีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก ออกแบบหรือให้ ความเห็นต่อมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเด็กและครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้สามารถนำมาตรฐาน และแนวปฏิบัติมาดำเนินการได้จริง ตรงตามความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดของเด็กและครอบครัว รวมถึงส่งเสริมให้เด็ก ครอบครัว และชุมชนได้มีบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเชิงป้องกันปัญหา โดยมี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เป้าประสงค์

- ๒.๑ เด็ก ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็กในบริบทพื้นที่
- ๒.๒ เด็ก ครอบครัว และชุมชน มีบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเชิงป้องกันและเชิงเฝ้าระวัง
- ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

มาตรการ/แนวทาง

เป้าประสงค์ ๒.๑ สร้างความตระหนักรู้และพัฒนาศักยภาพเด็ก ครอบครัว และชุมชน ให้มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็กในบริบทพื้นที่

- มาตรการ**
- ๒.๑.๑ เสริมสร้างความตระหนักรู้บทบาทและความรับผิดชอบแก่บิดามารดา และผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการ
  - ๒.๑.๒ มีกลไกให้คำปรึกษาแนะนำแก่เด็กและครอบครัว ในการป้องกันปัญหา รับมือความเสี่ยง และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานความเป็นอยู่ ของเด็กได้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ
  - ๒.๑.๓ พัฒนาและเผยแพร่ชุดความรู้ หลักสูตรฝึกอบรม สื่อประชาสัมพันธ์ ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับกลไกคุ้มครองเด็กในชุมชน การเฝ้าระวังภายในชุมชน การป้องกันปัญหา การรับมือความเสี่ยง และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานความเป็นอยู่ของเด็ก ร่วมกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน
  - ๒.๑.๔ ออกแบบมาตรการ แนวปฏิบัติ กิจกรรมและบริการด้านการคุ้มครองเด็ก ในพื้นที่ร่วมกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

เป้าประสงค์ ๒.๒ ส่งเสริมให้เด็ก ครอบครัว และชุมชน มีบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม เชิงป้องกันและเชิงเฝ้าระวังอย่างสร้างสรรค์

- มาตรการ**
- ๒.๒.๑ สนับสนุนการจัดกิจกรรมเชิงป้องกันและเฝ้าระวังของเด็ก ครอบครัว และชุมชน
  - ๒.๒.๒ สนับสนุนให้สมาชิกของสภาเด็กและเยาวชนทุกระดับมีความหลากหลาย ทางความคิดเห็นและความต้องการ เพื่อการสื่อสารหรือการจัดกิจกรรม เชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

เป้าประสงค์ ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกลไกสนับสนุนการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน โดยการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ ๒.๓.๑ จัดให้มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน เพื่อสะท้อนปัญหาและความต้องการ แลกเปลี่ยนข้อมูล และออกแบบบริการที่เหมาะสมในบริบทพื้นที่

๒.๓.๒ พัฒนากลไกเฝ้าระวังและรับแจ้งเหตุความเสี่ยงหรือปัญหาของเด็กและครอบครัวที่ง่ายต่อการเข้าถึงบริการ

๒.๓.๓ เสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ในการรับฟังความคิดเห็นและการรับแจ้งเหตุความเสี่ยงหรือปัญหาของเด็กและครอบครัว

ตัวชี้วัด

๒.๑ ร้อยละเด็ก ครอบครัว และชุมชนที่มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็กในบริบทพื้นที่

๒.๒ จำนวนโครงการหรือกิจกรรมด้านการคุ้มครองเด็กที่ดำเนินการโดยเด็ก ครอบครัว และ/หรือชุมชนในบริบทพื้นที่ ทั้งในเชิงป้องกันและเฝ้าระวัง

๒.๓ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกลไกสนับสนุนการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	ค่าเป้าหมาย				
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
๒.๑ ร้อยละเด็ก ครอบครัว และ/หรือชุมชน ที่มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็กในบริบทพื้นที่	ร้อยละ	กลุ่มเป้าหมาย การขับเคลื่อน กิจกรรมสภาเด็กและเยาวชน ประจำปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕๔,๕๙๗ คน	๔๑๓,๓๓๖ คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
๒.๒ จำนวนโครงการหรือกิจกรรมด้านการคุ้มครองเด็ก ที่ดำเนินการโดยเด็ก ครอบครัว และ/หรือชุมชน ในบริบทพื้นที่ทั้งเชิงป้องกันและเฝ้าระวัง	กิจกรรม/โครงการ	การขับเคลื่อน กิจกรรมสภาเด็กและเยาวชน ประจำปี ๒๕๖๕ จำนวน ๔,๖๑๒ กิจกรรม	๗,๘๖๗ กิจกรรม/โครงการ	๘,๐๐๐ กิจกรรม/โครงการ	๘,๕๐๐ กิจกรรม/โครงการ	๙,๐๐๐ กิจกรรม/โครงการ	๙,๕๐๐ กิจกรรม/โครงการ
๒.๓ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกลไกสนับสนุนการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการ เฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน	ร้อยละ	จำนวน อปท. ๗,๘๕๐ แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖)	N/A	ร้อยละ ๒๐ (๑,๕๗๐ แห่ง)	ร้อยละ ๔๐ (๓,๑๔๐ แห่ง)	ร้อยละ ๖๐ (๔,๗๑๐ แห่ง)	ร้อยละ ๘๐ (๖,๒๘๐ แห่ง)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานหลัก: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาเด็กและเยาวชน สถานักเรียน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานอัยการสูงสุด และองค์กรภาคประชาสังคม

หน่วยงานสนับสนุน: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุก ทั้งด้านการป้องกันและการช่วยเหลือ โดยที่ยังมีกลไกตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคาม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มีเป้าหมายที่จะพัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบคุ้มครองเด็กให้เน้นการทำงานแบบเชิงรุกทั้งด้านการป้องกันและการช่วยเหลือที่มากขึ้น และยังตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคามต่อการคุ้มครองเด็ก มุ่งเน้นการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนารอบกฎหมาย การพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก การจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ การส่งเสริมและขยายบริการการเลี้ยงดูเด็กที่มีครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน การนำแผนปฏิบัติการและมาตรการที่เกี่ยวข้องไปทดลองปฏิบัติและสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานด้านการคุ้มครองเด็ก เพื่อสร้างความมั่นใจว่าระบบคุ้มครองเด็กมีความพร้อมในการนำไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับอย่างแท้จริง มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เป้าประสงค์

๓.๑ กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบคุ้มครองเด็ก ได้รับการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมต่อระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุกทั้งด้านการป้องกันและการช่วยเหลือ

๓.๒ ระบบคุ้มครองเด็กได้รับการปฏิรูปและพัฒนาบริการสำหรับเด็กและครอบครัว ในรูปแบบเชิงรุกทั้งด้านการป้องกันและการช่วยเหลือ

๓.๓ มุ่งเน้นการเลี้ยงดูเด็กที่มีครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน รวมถึงการเลี้ยงดูทดแทนแบบครอบครัว เครือญาติและครอบครัวอุปถัมภ์ได้รับการส่งเสริมและขยายจำนวนครอบครัวทดแทนสำหรับเด็กที่มีคุณภาพ

๓.๔ ผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบวิชาชีพด้านการคุ้มครองเด็กมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และได้รับการพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ ตลอดจนเพิ่มอัตรากำลังให้มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ กระทรวง กรม หน่วยงาน รวมถึงจังหวัดและท้องถิ่น มีการดำเนินการและจัดสรรงบประมาณอย่างบูรณาการ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

๓.๖ แผนปฏิบัติการและมาตรการที่กำหนด ได้มีการสื่อสาร การประสานงาน และการทดลองปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๗ เครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก

มาตรการ/แนวทาง

เป้าประสงค์ ๓.๑ ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนารอบกฎหมาย ระเบียบ หรือมาตรการด้านการคุ้มครองเด็กที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้มีความพร้อมทำงานภายใต้ระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุกทั้งด้านการป้องกันและการช่วยเหลือ

มาตรการ ๓.๑.๑ กำหนดให้มีมาตรฐานและการกำกับติดตามที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กแบบองค์รวมอย่างเป็นระบบ ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่อภาครัฐ และระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่อภาคเอกชนหรือภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๒ ทบทวนและแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ มาตรการและมาตรฐานที่มีข้อจำกัดในการนำไปปฏิบัติ และเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการของเด็กทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กเปราะบาง และกลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรองภายใต้กฎหมายสามารถเข้าถึงบริการคุ้มครองเด็กได้อย่างเท่าเทียม

- ๓.๑.๓ กำหนดให้มีมาตรฐานและแนวปฏิบัติระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลให้เกิดพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ทั้งทางกายภาพและออนไลน์ โดยสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำ มาตรฐานและแนวปฏิบัติ ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติ
- ๓.๑.๔ ผลักดันให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือกลไกใหม่ในประเด็นที่ยังมีช่องว่าง สอดคล้องกับสถานการณ์และภัยคุกคามใหม่ทางสังคม เช่น การป้องกัน ภัยทางออนไลน์ การสร้างภูมิคุ้มกันทางเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับเด็ก โดยเป็นไปตามกับมาตรฐานสากลและกลุ่มช่วงวัยของเด็กที่แตกต่างกัน
- ๓.๑.๕ จัดให้มีกลไกหรือหน่วยงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่ เพื่อประสานการส่งเสริม และปกป้องคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่น ในเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือแบบองค์รวม และหนุนเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดบริการด้านการคุ้มครองเด็กอย่างเป็นระบบ

เป้าประสงค์ ๓.๒ ปฏิรูปและพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นบริการเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือสำหรับเด็กและครอบครัว รวมถึงระบุและแก้ไขปัญหา ให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

มาตรการ

- ๓.๒.๑ ปรับมาตรฐานและแนวทางการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการ ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและครอบครัวตามช่วงวัยและสถานการณ์ของ ครอบครัว ชุมชน และสังคม
- ๓.๒.๒ พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการจัดบริการสำหรับเด็กและครอบครัว ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเด็กอยู่ในความดูแล
- ๓.๒.๓ พัฒนาศูนย์ให้คำปรึกษาในระดับชุมชน ให้สามารถให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ เด็กและครอบครัว เพื่อลดความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
- ๓.๒.๔ พัฒนาระบบรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นมิตรกับเด็ก
- ๓.๒.๕ พัฒนาระบบการติดตามผลการแก้ไขปัญหา การประสานส่งต่อและการยุติ บริการโดยมีระบบการจัดการข้อมูลที่ปลอดภัย
- ๓.๒.๖ กำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือ การบำบัดฟื้นฟูเยียวยาและ การชดเชยเยียวยาที่จำเป็นให้แก่เด็กและครอบครัวที่ประสบปัญหาทางสังคม
- ๓.๒.๗ จัดให้มีกระบวนการสำรวจความต้องการ และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นระยะ เพื่อระบุแนวโน้มความเสี่ยงที่มีต่อเด็กและครอบครัว รวมถึงข้อจำกัดของ ระบบคุ้มครองเด็กที่มี เพื่อกำหนดหรือปรับปรุงเกณฑ์และมาตรฐาน ในการจัดบริการ การจัดลำดับความสำคัญ และกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการแก้ไขปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้น โดยให้เด็ก ครอบครัว ชุมชน และหน่วยจัดบริการมีส่วนร่วมในกระบวนการ

เป้าประสงค์ ๓.๓ ส่งเสริมและขยายบริการการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก โดยใช้ครอบครัว และชุมชนเป็นฐาน

- มาตรการ**
- ๓.๓.๑ พัฒนามาตรฐานกลางในการจัดบริการด้านการเลี้ยงดูทดแทน ทั้งในรูปแบบครอบครัวและสถานรองรับเด็ก และให้มีการติดตามกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาเครื่องมือในการวางแผน การเลี้ยงดูทดแทน โดยเน้นการรับฟังเสียงของเด็ก การส่งเสริมการทำงาน ร่วมกับครอบครัว และการทบทวนความจำเป็นของการเลี้ยงดูทดแทน
  - ๓.๓.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการเลี้ยงดูทดแทนที่มีครอบครัวโดยกำเนิด ครอบครัวเครือญาติ อุปถัมภ์และครอบครัวอุปถัมภ์ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและขยาย การเข้าถึงบริการเลี้ยงดูทดแทนที่มีคุณภาพ โดยทำงานร่วมกับครอบครัว และชุมชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง
  - ๓.๓.๓ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นด้านการเลี้ยงดูทดแทนในแต่ละพื้นที่ การกำหนดสัดส่วนการให้บริการ จำนวนการเลี้ยงดูทดแทนในแต่ละประเภท และการทบทวนความต้องการที่แท้จริงของการดูแลเด็กในสถานรองรับเด็ก
  - ๓.๓.๔ เพิ่มงบประมาณในการอุดหนุนรายเดือนสำหรับครอบครัวเครือญาติอุปถัมภ์ และครอบครัวอุปถัมภ์ และการสนับสนุนด้านอื่น ๆ สำหรับครอบครัวอุปถัมภ์ ที่มีความเปราะบาง รวมถึงการจัดทำมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ครอบครัวอุปถัมภ์ ที่ไม่ใช่รูปแบบของเงิน เช่น การลดหย่อนภาษี
  - ๓.๓.๕ เพิ่มบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการคืนเด็กสู่การเลี้ยงดู ในสภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชนการสร้างระบบติดตาม สนับสนุนและช่วยเหลือเด็กและครอบครัวภายหลังการฟื้นฟูการะ

เป้าประสงค์ ๓.๔ เพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ ตลอดจน การเพิ่มอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบวิชาชีพ ให้สามารถปฏิบัติงาน ตามกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพในการปกป้องคุ้มครองเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- มาตรการ**
- ๓.๔.๑ พัฒนาระบบสนับสนุน และส่งเสริมการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบวิชาชีพ ให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ในการปกป้องคุ้มครองเด็ก เช่น เครื่องมือการประเมิน แนวทางการปฏิบัติงาน และคู่มือการปฏิบัติงาน รวมถึงเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ
  - ๓.๔.๒ พัฒนาระบบการทำงานของทีมสหวิชาชีพในการปกป้องคุ้มครองเด็ก ครอบคลุมในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ (วิชาชีพ หมายถึง นักรักษาพยาบาล แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครู)
  - ๓.๔.๓ ส่งเสริมให้มีและพัฒนาผู้ปฏิบัติงานในการปกป้องคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบวิชาชีพ และทีมสหวิชาชีพ รวมถึงพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงาน
  - ๓.๔.๔ จัดทำฐานข้อมูลพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ประกอบวิชาชีพ ในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติ เพื่อสำรวจความจำเป็น และความต้องการบุคลากรในแต่ละวิชาชีพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๓.๔.๕ เพิ่มและกระจายอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้ปฏิบัติงานระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ ให้มีความเพียงพอในการทำงานเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ
- ๓.๔.๖ มอบหมายหรือจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ในการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก รวมถึงเป็นหน่วยให้การปรึกษา การกำกับติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการคุ้มครองเด็ก

เป้าประสงค์ ๓.๕ กระทรวง กรม หน่วยงาน จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ และผลักดันให้มีการจัดสรรงบประมาณอย่างบูรณาการ เพื่อรองรับ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

- มาตรการ**
- ๓.๕.๑ กำหนดให้มีหน่วยงานหลักในการรวบรวมกิจกรรมและงบประมาณรวม ของการดำเนินการแบบบูรณาการ ระหว่างกระทรวง กรม หน่วยงาน รวมไปถึง จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการดำเนินการ ตามแผนปฏิบัติการ
  - ๓.๕.๒ เชื่อมโยงแผนงบประมาณบูรณาการการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ของภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดประโยชน์สูงสุด ของการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
  - ๓.๕.๓ ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพิ่มอิสระด้านการ จัดการรายได้ที่เหมาะสมต่อการจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินการด้านการคุ้มครองเด็ก

เป้าประสงค์ ๓.๖ สนับสนุนโครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน และการริเริ่มทดลอง นวัตกรรมในการคุ้มครองเด็ก รวมถึงการขยายผลโครงการที่เคยดำเนินการและ ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและมาตรการที่กำหนด

- มาตรการ**
- ๓.๖.๑ ศึกษาและประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ทั้งที่เป็น โครงการใหม่ที่มีนวัตกรรม หรือโครงการที่เคยดำเนินแล้วประสบผลลัพธ์ เชิงบวกต่อการคุ้มครองเด็กของหน่วยงานทุกภาคส่วน และพิจารณา ปรับปรุงการดำเนินงานโครงการตามความเหมาะสม และขยายผลให้ ครอบคลุมการดำเนินงานร่วมกับเด็กและครอบครัวจำนวนมากขึ้น
  - ๓.๖.๒ มีระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการเกื้อหนุนบริการอย่างไร้รอยต่อของหน่วยงานทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ ๓.๗ สร้างความร่วมมือและกลไกในการประสานงานกับภาคธุรกิจ องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ ในการปกป้องคุ้มครองเด็ก

- มาตรการ**
- ๓.๗.๑ ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายดำเนินกิจการให้เป็นไปตามสิทธิเด็กกับภาคธุรกิจ รวมถึงการมีนโยบายปกป้องคุ้มครองเด็กในหน่วยงาน
  - ๓.๗.๒ จัดให้มีช่องทางหรือแพลตฟอร์มเพื่อให้ภาคีเครือข่ายเข้ามาสนับสนุน ตามความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของเด็กและครอบครัว
  - ๓.๗.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผู้ ประกอบกิจการเพื่อสังคมด้านการปกป้อง คุ้มครองเด็ก

- ๓.๗.๔ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และองค์กรภาคประชาสังคม เป็นเครือข่ายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการปกป้องคุ้มครองเด็ก ผ่านการดำเนินการรูปแบบต่าง ๆ เช่น การระดมทุน การใช้กลไกที่มีอยู่ หรือการพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรที่มีภารกิจสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านเด็ก
- ๓.๗.๕ รมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้สังคมมีจิตอาสาและมีส่วนร่วมในการปกป้อง คุ้มครองเด็ก
- ๓.๗.๖ ปรับรูปแบบหรือเพิ่มการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนองค์กรเอกชน หรือองค์กรชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสร้างกลไก การส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ การศึกษาวิจัยในการพัฒนา ปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือ เด็กและครอบครัว หรือการจัดจ้างหน่วยงานภายนอกเพื่อดำเนินการ แทนภาครัฐ (outsourc)
- ๓.๗.๗ สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการปกป้องคุ้มครองเด็กระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด

- ๓.๑ จำนวนกฎหมาย ระเบียบ มาตรการ หรือบริการด้านการคุ้มครองเด็กที่ได้รับการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนา
- ๓.๒ สัดส่วนการเลี้ยงดูแบบทดแทนแบบครอบครัวเครือญาติอุปถัมภ์และครอบครัวอุปถัมภ์เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับเลี้ยงดูในสถานรองรับเด็ก
- ๓.๓ ร้อยละผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการคุ้มครองเด็กมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ๓.๔ จำนวนชุมชนตัวอย่างหรือชุมชนนำร่องที่ได้มีการทบทวนหรือริเริ่มโครงการพัฒนาระบบคุ้มครอง เด็กในชุมชนเพิ่มขึ้น
- ๓.๕ จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เครือข่ายให้การสนับสนุนส่งผลกระทบต่อระบบคุ้มครองเด็ก

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	ค่าเป้าหมาย				
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๖๖
๓.๑ จำนวนกฎหมาย ระเบียบ มาตรการ หรือ บริการด้านการคุ้มครอง เด็กที่ได้รับการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนา	ร้อยละ	ปี ๒๕๖๕ ปรับปรุง กฎหมาย ๑ ฉบับ มาตรการ/ แนวทาง ๔ เรื่อง	N/A	อย่างน้อย ๕ เรื่อง	อย่างน้อย ๕ เรื่อง	อย่างน้อย ๕ เรื่อง	อย่างน้อย ๕ เรื่อง
๓.๒ สัดส่วนการเลี้ยงดู ทดแทนแบบครอบครัว เครือญาติอุปถัมภ์และ ครอบครัวอุปถัมภ์ เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับ การเลี้ยงดูในสถาน รองรับเด็ก	ร้อยละ	N/A	N/A	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐
๓.๓ ร้อยละผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ประกอบการ วิชาชีพ ด้านการคุ้มครองเด็กมี จำนวนเพิ่มขึ้น	ร้อยละ	ผู้ปฏิบัติงานหรือ ผู้ประกอบวิชาชีพ ด้านการคุ้มครอง เด็กของหน่วยงาน	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)	ค่าเป้าหมาย				
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๖๖
๓.๔ จำนวนชุมชน ตัวอย่างหรือชุมชนนำร่อง ที่ได้มีการทบทวนหรือ ริเริ่มโครงการพัฒนาระบบ คุ่มครองเด็ก ในชุมชนเพิ่มขึ้น	จำนวน ชุมชน	N/A	N/A	อย่างน้อย ๗๗ ชุมชน	อย่างน้อย ๑๐๐ ชุมชน	อย่างน้อย ๑๕๐ ชุมชน	อย่างน้อย ๒๐๐ ชุมชน
๓.๕ จำนวนโครงการ/ กิจกรรมที่เครือข่ายให้ การสนับสนุนส่งผล กระทบต่อระบบ คุ่มครองเด็ก	จำนวน โครงการ/ กิจกรรม	โครงการ/ กิจกรรมที่ เครือข่าย ให้การสนับสนุน ในหน่วยงาน	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานหลัก: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวง การต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การวิชาชีพ และองค์กรภาคประชาสังคม

หน่วยงานสนับสนุน: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา (กสศ.) สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และองค์การระหว่างประเทศ

ค่าเป้าหมายตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย					ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม/ แนวทางการดำเนินงาน
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความ เข้มแข็งให้แก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถ ของครอบครัวในการ ส่งเสริมและคุ้มครอง สวัสดิภาพของเด็ก	๑.๑ ร้อยละความเข้มแข็ง ของครอบครัว	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑	๑. การจัดทำมีกลไกการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็ก ๒. การจัดตั้งเครือข่ายครอบครัว (Peer group) ในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนการดูแลเด็ก
	๑.๒ ร้อยละเด็กและครอบครัว ที่ได้รับสวัสดิการสังคม	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	๑. การจัดสวัสดิการและให้บริการสวัสดิการในด้านต่าง ๆ แก่เด็ก และครอบครัว ๒. การสนับสนุนเงินอุดหนุนต่าง ๆ แก่เด็กและครอบครัว
	๑.๓ ร้อยละครอบครัวที่ ได้รับการสำรวจปัญหา ความยากจนหลายมิติ	๑๒๙(๑๒,๕๗๔) ครัวเรือน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	๑. การสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของ ครอบครัวในประเทศไทย ๒. การจัดทำรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและ สังคมของครอบครัวในประเทศไทย
	๑.๔ มีฐานข้อมูลระบบ สวัสดิการในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และ ระดับชาติที่เชื่อมโยง และ ปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็น ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	N/A	หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง สำรวจ จำนวน ฐานข้อมูล ระบบ สวัสดิการ	การเตรียม ความพร้อม ด้าน โครงสร้าง เพื่อรองรับ การเชื่อมโยง และใช้ ประโยชน์ ข้อมูล	การพัฒนา ฐานข้อมูล ให้มีความ ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และมีความ พร้อมต่อ การ แลกเปลี่ยน ข้อมูล	มีฐานข้อมูล ระบบ สวัสดิการ	การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลสวัสดิการในท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย					ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม/ แนวทางการดำเนินงาน
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชนใน การมีส่วนร่วมในระบบ คุ้มครองเด็ก	๒.๑ ร้อยละเด็ก ครอบครัว และ/หรือชุมชน ที่มีส่วนร่วม ในระบบคุ้มครองเด็กใน บริบทพื้นที่	๔๑๓,๓๓๖ คน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	๑. การฝึกอบรมสร้างความตระหนักรู้ให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การปกป้องคุ้มครองเด็ก แก่ครอบครัว และชุมชน ๒. การพัฒนาชุดความรู้ หลักสูตรในการจัดการปกป้องคุ้มครองเด็ก ร่วมกันระหว่างเด็ก ครอบครัว ชุมชน และผู้ให้บริการ ๓. การจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ครอบครัว และชุมชน ในการส่งเสริม การปกป้องคุ้มครองเด็ก
	๒.๒ จำนวนโครงการหรือ กิจกรรมด้านการคุ้มครอง เด็ก ที่ดำเนินการโดยเด็ก ครอบครัว และ/หรือ ชุมชน ในบริบทพื้นที่ทั้งใน เชิงป้องกันและเฝ้าระวัง	๗,๘๖๗ กิจกรรม/ โครงการ	๘,๐๐๐ กิจกรรม/ โครงการ	๘,๕๐๐ กิจกรรม/ โครงการ	๙,๐๐๐ กิจกรรม/ โครงการ	๙,๕๐๐ กิจกรรม/ โครงการ	๑. การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชน ๒. การดำเนินงานของสถานักเรียน ๓. การจัดบริการร่วมกับครอบครัวเพื่อการปกป้องคุ้มครองเด็ก ๔. การจัดตั้งชุมชนคุ้มครองเด็กระดับตำบล
	๒.๓ ร้อยละขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี กลไกสนับสนุนการรับฟัง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดบริการ เฝ้าระวัง	N/A	ร้อยละ ๒๐ (๑,๕๗๐ แห่ง)	ร้อยละ ๔๐ (๓,๑๔๐ แห่ง)	ร้อยละ ๖๐ (๔,๗๑๐ แห่ง)	ร้อยละ ๘๐ (๖,๒๘๐ แห่ง)	๑. การส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายจิตอาสา อาสาสมัครชุมชน ส่งเสริมให้คนในชุมชน เป็นเครือข่ายในการบริการคุ้มครองเด็ก ๒. ส่งเสริมสนับสนุนช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของชุมชน ในการให้บริการด้านการคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่น
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเตรียมความ พร้อมระบบคุ้มครองเด็ก ที่เน้นกลไกเชิงรุกทั้งด้าน การป้องกัน และ การช่วยเหลือโดยยังมี กลไกตอบสนองต่อ สถานการณ์และ ภัยคุกคาม	๓.๑ จำนวนกฎหมาย ระเบียบ มาตรการ หรือ บริการด้านการคุ้มครองเด็ก ที่ได้รับการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนา	N/A	อย่างน้อย ๕ เรื่อง	อย่างน้อย ๕ เรื่อง	อย่างน้อย ๕ เรื่อง	อย่างน้อย ๕ เรื่อง	๑. การปรับแก้กฎหมาย / ระเบียบ มาตรการ ที่เกี่ยวข้องข้อก การคุ้มครองเด็ก ๒. การปรับปรุง/พัฒนาบริการด้านการคุ้มครองเด็ก
	๓.๒ สัดส่วนการเลี้ยงดู ทดแทนแบบครอบครัว เครือญาติอุปถัมภ์และ	N/A	ร้อยละ ๓๕	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๔๕	ร้อยละ ๕๐	๑. การจัดทำร่างมาตรฐานกลางการจัดการบริการด้านการเลี้ยงดูทดแทน ๒. การสนับสนุนเงินอุดหนุน และการลดหย่อนภาษีสำหรับครอบครัว อุปถัมภ์

ยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย					ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม/ แนวทางการดำเนินงาน
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
	ครอบครัวอุปถัมภ์เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับการเลี้ยงดูในสถานรองรับเด็ก						๓. การจัดตั้งศูนย์ประสานงานด้านการเลี้ยงดูทดแทนแบบองค์กรร่วม โดยครอบคลุมการประสานงานทั้งภายในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน
	๓.๓ ร้อยละผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการคุ้มครองเด็กมีจำนวนเพิ่มขึ้น	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	๑. การสำรวจอัตรากำลังและบทบาทการทำงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก เพื่อวางแผนการพัฒนาอย่างเหมาะสม ๒. การพัฒนา อบรม เสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ๓. การพัฒนาและปรับปรุงเส้นความก้าวหน้าของตำแหน่ง เพื่อรักษาจำนวนอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ รวมถึงพิจารณาเพิ่มอัตรากำลัง
	๓.๔ จำนวนชุมชนตัวอย่างหรือชุมชนนำร่องที่ได้มีการทบทวนหรือริเริ่มโครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในชุมชนเพิ่มขึ้น	N/A	อย่างน้อย ๗๗ ชุมชน	อย่างน้อย ๑๐๐ ชุมชน	อย่างน้อย ๑๕๐ ชุมชน	อย่างน้อย ๒๐๐ ชุมชน	การมีชุมชนตัวอย่าง/ชุมชนนำร่องในการคุ้มครองเด็ก
	๓.๕ จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เครือข่ายให้การสนับสนุนส่งผลกระทบต่อระบบคุ้มครองเด็ก	N/A	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	การจัดทำโครงการ/กิจกรรมร่วมกับเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคม

ตัวอย่างกิจกรรมโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงาน
ที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์
ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัว และพัฒนาความสามารถของครอบครัว ในการส่งเสริมและคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก

เป้าประสงค์

- ๑.๑ เชื่อมโยงกลไกที่มีอยู่ในระดับท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำและพ้นจากภาวะเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายด้านกาย จิตใจ และพัฒนาการ
- ๑.๒ สร้างการเข้าถึงสวัสดิการสังคมแก่เด็กและครอบครัว ผ่านการปรับปรุงการเข้าถึงบริการเชิงระบบ การประชาสัมพันธ์และการจัดบริการในระดับชุมชน
- ๑.๓ สืบสวนข้อมูลครอบครัวเพื่อระบุความเสี่ยงและปัญหาความยากจนหลายมิติ เพื่อระบุเด็กที่มีภาวะเสี่ยงและต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงการปรับปรุงบริการให้ตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคาม

ตัวชี้วัด

- ๑.๑ ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว
- ๑.๒ ร้อยละเด็กและครอบครัวที่ได้รับสวัสดิการสังคม
- ๑.๓ ร้อยละครอบครัวที่ได้รับการสำรวจปัญหาความยากจนหลายมิติ
- ๑.๔ มีฐานข้อมูลระบบสวัสดิการในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติที่เชื่อมโยง และปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
เป้าประสงค์ ๑.๑ เชื่อมโยงกลไกที่มีอยู่ในระดับท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำและพ้นจากภาวะเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายด้านกาย จิตใจ และพัฒนาการ									
๑.๑.๑ จัดให้มีกลไกการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว และพัฒนา	๑) โรงเรียนครอบครัว	จำนวนสมาชิกครอบครัวได้รับการเสริมสร้าง	-	๙๐,๐๐๐ คน	-	-	-	๒๕๙,๐๔๔,๔๐๐	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
ความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็ก การให้คำปรึกษารวมถึงการจัดตั้งเครือข่ายครอบครัว (Peer group) ในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนการดูแลเด็ก เพื่อรองรับครอบครัวรูปแบบใหม่ และจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองที่มีความเฉพาะเจาะจง เช่น ครอบครัวผู้สูงอายุดูแลเด็กตามลำพัง ครอบครัวที่มีความหลากหลายทางเพศ เด็กที่ใช้สารเสพติด เด็กที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต		องค์ความรู้ ทักษะพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว							
	๒) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในการสร้างวินัยเชิงบวก	จำนวนเด็กในพื้นที่ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิดลดลง			สถิติเด็กในพื้นที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิดลดลง			๓๑๑,๑๐๐	สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
	๓) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายในการคุ้มครองเด็ก	จำนวนพ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและมีแนวทางการเลี้ยงดูเด็กโดยไม่ใช้ความรุนแรง	๓,๐๔๐ คน					๗๖๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๔) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย	๔.๑) ร้อยละของเด็กและเยาวชนภายหลังพ้นจากคดีหรือปล่อยจาก	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๖	ร้อยละ ๙๖	๑,๕๐๐,๐๐๐	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
		ศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน สามารถกลับไปใช้ ชีวิตในสังคมได้ อย่างปกติสุข ๔.๒) ร้อยละของ การกระทำผิดซ้ำ ของเด็กและ เยาวชนหลังพ้น โทษ ไม่เกิน ๑ ปี	ร้อยละ ๑๔	ร้อยละ ๑๔	ร้อยละ ๑๔	ร้อยละ ๑๔	ร้อยละ ๑๔		
	๕) โครงการ ขับเคลื่อน พระราชบัญญัติ ควบคุมการ ส่งเสริมการตลาด อาหารสำหรับ ทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อ สร้างสภาพแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนา เด็กตั้งแต่ตั้งครรภ์ จนถึงปฐมวัย	ทารกแรกเกิดจนถึง ๖ เดือน กินนมแม่ อย่างเดียว	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๕	ร้อยละ ๖๐	๓,๖๐๐,๐๐๐	กรมอนามัย

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๖) โครงการพัฒนา ต่อ ยอดระบบ Thai Family Platform	จำนวนสมาชิก ครอบครัวที่ใช้ บริการระบบเพื่อน ครอบครัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐	๕๐,๘๒๕,๐๐๐	กรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว
	๗) โครงการพัฒนา ระบบสวัสดิการ สำหรับเด็กและ ครอบครัวที่มุ่งเน้น กลไกการทำงาน เชิงรุกและเชิง ป้องกัน	ร้อยละของพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็ก ในชุมชนได้รับการ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพให้มี ความสามารถใน การเลี้ยงดูเด็กใน ครอบครัว		๘๐				๔๖,๓๓๐,๐๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน
๑.๑.๒ จัดให้มีผู้ประกอบ วิชาชีพ และผู้ปฏิบัติงาน ในระดับชุมชน ทำหน้าที่ ประเมินครอบครัวที่ ไม่สามารถดูแลเด็กที่มี ปัญหาด้านพฤติกรรม จิตใจ อารมณ์ ความก้าวร้าว การเลี้ยง	๑) อบรมหลักสูตร อาสาสมัครพัฒนา สังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ ด้านการคุ้มครอง เด็ก ๔ ภาค (๒ ระยะ)	จำนวนอาสาสมัคร พัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของ มนุษย์ด้านการ คุ้มครองเด็กที่ได้รับ การอบรม			๓๐๐ คน			๓,๑๒๗,๒๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
ต่อการกระทำผิดเพื่อประสานส่งต่อทีมสหวิชาชีพ	๒) โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เพื่อยกระดับเป็นผู้ช่วยผู้จัดการรายกรณี (Case Management Assistant (CMA))	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ อพม. ที่ได้รับการยกระดับเป็นผู้ช่วยผู้จัดการรายกรณี	๓,๐๐๔ คน					๑๐,๑๘๔๐,๐๐๐ (โอนให้จังหวัดดำเนินการ)	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
เป้าประสงค์ ๑.๒ สร้างการเข้าถึงสวัสดิการสังคมแก่เด็กและครอบครัว ผ่านการปรับปรุงการเข้าถึงบริการเชิงระบบ การประชาสัมพันธ์และการจัดบริการในระดับชุมชน									
๑.๒.๑ เชื่อมโยงฐานข้อมูลระบบสวัสดิการระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติ เพื่อขยายจำนวนเด็กและครอบครัวที่จะได้รับการคุ้มครองทางสังคมพื้นฐาน	๑) โครงการพัฒนาต่อยอดระบบ Thai Family Platform	๑.๑) มีระบบให้คำปรึกษาช่วยเหลือและส่งต่อผู้รับบริการ ๑.๒) มีระบบเครือข่ายพัฒนาครอบครัวระดับพื้นที่	๑ ระบบ ๑ ระบบ					๑๐,๑๖๕,๐๐๐	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๑.๒.๒ ปรับปรุงคุณสมบัติของผู้รับสวัสดิการ ครอบครัว กระบวนการสำรวจการขึ้นทะเบียนการอนุมัติ และการกำกับติดตามโดยสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและครอบครัว	๑) กิจกรรมขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานกองทุนคุ้มครองเด็ก	จำนวนประกาศหลักเกณฑ์การกำหนดวงเงินและรายการที่ให้การสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก และรายการที่ให้การสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก			๑ เรื่อง			-	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๑.๒.๓ ประกันสิทธิการเข้าถึงว่าเด็กและครอบครัวสามารถสวัสดิการสังคมผ่านการสร้างการรับรู้เข้าใจ และการเข้าถึงสวัสดิการสังคม ในกลุ่มเด็กและครอบครัวที่มีสิทธิตามกฎหมาย รวมถึงกลุ่มครัวเรือนเปราะบางโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ	๑) การเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน	จำนวนสื่อองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก			๓,๐๐๐ เล่ม			๓๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๒) โครงการ ขับเคลื่อนแนว ทางการเผยแพร่ กฎหมายและสร้าง การรับรู้ให้แก่ ประชาชนและ หน่วยงานของรัฐ	ผลิตสื่อสร้างสรรค์ และสร้างการรับรู้ กฎหมายและ กระบวนการ ยุติธรรมผ่าน ช่องทางออนไลน์ และออฟไลน์	๑๔๔ เรื่อง					๑,๑๒๙,๗๐๐	สำนักงานอัยการสูงสุด
	๓) โครงการส่งเสริม โภชนาการและ สุขภาพอนามัยเด็ก และเยาวชนในถิ่น ทุรกันดาร (กพด.) ตามแผนพัฒนา เด็กและเยาวชนใน ถิ่นทุรกันดารตาม พระราชดำริสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี	ร้อยละของ สถานศึกษา/ หน่วยบริการ สาธารณสุข ในถิ่นทุรกันดาร ได้รับการพัฒนา งานอนามัย โรงเรียน	๕๐	๕๐	๖๐	๗๐	๘๐	๒๖,๙๑๕,๐๐๐	กรมอนามัย

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๔) โครงการ “การยกระดับสิทธิมนุษยชนให้แก่กลุ่มเปราะบางในประชาคมอาเซียน”	เด็กในพื้นที่สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและแก้ปัญหาการเข้าไม่ถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน	จัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับ	จัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับ	จัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับ	จัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับ	จัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับ	๗,๒๖๗,๓๐๐	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
	๕) โครงการขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมายและสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ ภายใต้แผนงานเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายพื้นฐานกฎหมายเฉพาะด้าน และปลูกจิตสำนึกและค่านิยมในการเคารพกฎหมาย	๕.๑) ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ และสร้างการรับรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ ๕.๒) กิจกรรมผลิตสื่อเสียงความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (Podcast)	๑๔๔ เรื่อง					๑,๑๒๙,๗๐๐	สำนักงานอัยการสูงสุด
			๕๐ ตอน						

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๑.๒.๔ อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคม เช่น บริการด้านสุขภาพจิต ด้านกฎหมาย และล่ามแปลภาษา	๑) โครงการยกระดับการศึกษาและฝึกอาชีพเด็กและเยาวชน	๑.๑) ร้อยละความสำเร็จของการส่งเสริม/สร้างโอกาสให้กับผู้กระทำผิดคืนสู่สังคม (เด็กและเยาวชน) ๑.๒) ร้อยละของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนหลังพ้นโทษไม่เกิน ๑ ปี	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๖	ร้อยละ ๙๗	ร้อยละ ๙๘	ร้อยละ ๑๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
	๒) โครงการยกระดับมาตรฐานการบริการสุขภาพสำหรับเด็กและเยาวชน และการพัฒนาหน่วยงานตามมาตรฐานการบำบัดยาเสพติดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	๒.๑) เด็กและเยาวชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐาน ๒.๒) เด็กและเยาวชนได้รับการบำบัดฟื้นฟูด้านยาเสพติด	๒,๕๐๐ ราย ๓,๐๐๐ ราย	๒,๕๐๐ ราย ๓,๐๐๐ ราย	๒,๕๐๐ ราย ๒,๗๐๐ ราย	๒,๕๐๐ ราย ๒,๖๐๐ ราย	๒,๕๐๐ ราย ๒,๕๐๐ ราย	๑๗,๕๖๓,๒๐๐	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๓) โครงการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากเด็กวัยเรียนวัยรุ่น	เด็กอายุ ๑๒ ปี ปราศจากฟันผุ	๗๒	๗๓	๗๔	๗๕	๗๖	๕,๐๐๐,๐๐๐	กรมอนามัย
	๔) กิจกรรมขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานกองทุนคุ้มครองเด็ก	จำนวนเด็กครอบครัวและครอบครัวอุปถัมภ์ของเด็กที่ได้รับการสงเคราะห์และคุ้มครอง	๓,๐๐๐ ราย	๒,๗๐๐ ราย	๔,๐๐๐ ราย	๔,๐๐๐ ราย	๔,๐๐๐ ราย	๖๘,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๕) โครงการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กกลุ่มเปราะบาง	ร้อยละของสถานศึกษาเฉพาะความพิการได้รับการพัฒนางานอนามัยโรงเรียน	๑๐๐	๑๐๐ + ร้อยละ ๕๐ ของเด็กใน โรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ได้รับการคัด กรองภาวะ สุขภาพและ เฝ้าระวังภาวะ โภชนาการ	๑๐๐ + ร้อยละ ๖๐ ของเด็กใน โรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ได้รับการคัด กรองภาวะ สุขภาพและ เฝ้าระวังภาวะ โภชนาการ	๑๐๐ + ร้อยละ ๗๐ ของเด็กใน โรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ได้รับการคัด กรองภาวะ สุขภาพและ เฝ้าระวังภาวะ โภชนาการ	๑๐๐ + ร้อยละ ๘๐ ของเด็กใน โรงเรียนเฉพาะ ความพิการ ได้รับการคัด กรองภาวะ สุขภาพและ เฝ้าระวังภาวะ โภชนาการ	๒๑,๗๘๑,๐๐๐	กรมอนามัย

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๖) ให้คำปรึกษา แนะนำด้าน กฎหมายและ กฎเกณฑ์ที่ เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และ สถาบันครอบครัว กำหนดหน่วยงานบังคับ ใช้กฎหมายและ บุคคลทั่วไป	จำนวนเรื่องที่ให้ คำปรึกษาแนะนำ	ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เรื่อง	ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เรื่อง	ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เรื่อง	ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เรื่อง	ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เรื่อง	-	สำนักงานอัยการสูงสุด
	๗) โครงการเงิน อุดหนุนเพื่อการ เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (๐ - ๖ ปี)	จำนวนเด็กที่ได้รับ สวัสดิการเงิน อุดหนุนเพื่อการ เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	๔,๑๒๕,๖๖๙ คน	๔,๐๖๗,๔๐๗ คน	๔,๐๐๘,๒๘๗ คน	๓,๙๔๘,๑๓๓ คน	๓,๘๘๖,๙๐๔ คน	ปี ๒๕๖๖ ๖,๓๔๓,๓๒๖,๕๐๐ ปี ๒๕๖๗ ๑๖,๘๐๗,๒๙๘,๔๐๐ ปี ๒๕๖๘ ๑๖,๕๐๐,๐๓๑,๒๐๐ ปี ๒๕๖๙ ๑๖,๓๖๔,๔๑๙,๒๐๐ ปี ๒๕๗๐ ๑๖,๓๖๔,๔๑๙,๒๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๘) โครงการ ป้องกันและ แก้ไขปัญหาการ ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	๑๐.๑) จำนวนแม่ วัยรุ่นและครอบครัว ได้รับการจัด สวัสดิการสังคมตาม ความเหมาะสม ๑๐.๒) จำนวนเด็ก และเยาวชน เป็น เครือข่ายในการ ป้องกันแก้ไข และ เฝ้าระวังปัญหาการ ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	๑๕,๔๒๘ คน	๑๕,๔๒๘ คน	๑๕,๔๒๘ คน	๑๕,๔๒๘ คน	๑๕,๔๒๘ คน	ปี ๒๕๖๗ ๓๘,๖๖๙,๒๐๐ ปี ๒๕๖๘ ๓๘,๙๒๕,๒๐๐ ปี ๒๕๖๙ ๔๐,๘๒๙,๒๐๐ ปี ๒๕๗๐ ๔๑,๖๒๙,๒๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน
	๙) โครงการ คุ้มครองสวัสดิภาพ เด็กที่ประสบ ปัญหาทางสังคม	จำนวนเด็กเยาวชน และผู้ประสบปัญหา ทางสังคมได้รับการ คุ้มครอง พัฒนา ฟื้นฟู ดูแล และ ได้รับสวัสดิการทาง สังคม	๑๘,๔๘๐ คน	๑๘,๔๘๐ คน	๑๘,๔๘๐ คน	๑๘,๔๘๐ คน	๑๘,๔๘๐ คน	ปี ๒๕๖๖ ๑๐๘,๐๑๗,๑๐๐ ปี ๒๕๖๗ ๑๒๙,๙๗๔,๐๐๐ ปี ๒๕๖๘ ๑๓๑,๒๐๐,๐๐๐ ปี ๒๕๖๙ ๑๓๔,๓๖๘,๐๐๐ ปี ๒๕๖๗๐ ๑๓๔,๓๖๘,๐๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๑๐) โครงการพัฒนาศักยภาพและขยายศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้การสอนสำหรับเด็กป่วยที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาในโรงพยาบาลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	จำนวนเด็กที่ด้อยโอกาส (เด็กเจ็บป่วย) ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสม	๕๐,๐๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐ ราย	๖๐,๐๐๐ ราย	-	-	๒,๒๕๒,๔๐๐	กรมการแพทย์
	๑๑) โครงการพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการและให้บริการสวัสดิการแก่เด็กเยาวชนและครอบครัว	๑๑.๑) จำนวนเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับการคุ้มครอง	๖,๐๐๐ คน	๖,๖๐๐ คน	๗,๒๖๐ คน	๗,๘๕๐ คน	๗,๘๕๐ คน	ปี ๒๕๖๖ ๓๗๔,๒๑๔,๒๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
		<p>และมีหลักประกันทางสังคมสามารถพัฒนาศักยภาพและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน</p> <p>๑๑.๒) ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาทางสังคมที่ได้รับการคุ้มครองและบริการสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ</p> <p>๑๑.๓) จำนวนเด็กในครอบครัวยากจนที่ได้รับบริการสวัสดิการ</p>	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	<p>ปี ๒๕๖๗ ๕๖๓,๕๓๗,๒๐๐</p> <p>ปี ๒๕๖๘ ๖๑๙,๘๙๐,๙๐๐</p> <p>ปี ๒๕๖๙ ๖๘๑,๘๗๙,๐๐๐</p> <p>ปี ๒๕๗๐ ๖๘๑,๘๗๙,๐๐๐</p>	
			๑๗๕,๒๗๐ คน	๑๙๒,๗๙๗ คน	๒๑๐,๓๒๔ คน	๒๒๗,๘๕๑ คน	๒๔๕,๓๗๘ คน		

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๑๒) โครงการ การพัฒนาและ ยกระดับคุณภาพ ชีวิตเด็กใน ครอบครัวทดแทน	จำนวนเด็กได้รับ การเลี้ยงดูและดูแล โดยครอบครัวและ ชุมชน ซึ่งเป็น ครอบครัวเครือ ญาติอุปถัมภ์ หรือไม่มีความ เกี่ยวพันเป็นเครือ ญาติกับเด็ก	๙,๙๕๗ คน	๑๐,๘๒๘ คน	๑๒,๓๕๓ คน	๑๔,๑๘๓ คน	๑๖,๓๗๙ คน	ปี ๒๕๖๖ ๑๓๕,๓๗๖,๑๐๐ ปี ๒๕๖๗ ๑๓๕,๓๗๖,๑๐๐ ปี ๒๕๖๘ ๑๖๒,๔๕๑,๓๐๐ ปี ๒๕๖๙ ๑๙๔,๙๔๑,๖๐๐ ปี ๒๕๗๐ ๑๙๔,๙๔๑,๖๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน
	๑๓) โครงการ พัฒนาระบบบริการ ตรวจการรักษา การแพทย์ทางไกล Telemedicine สำหรับเด็กที่มี พัฒนาการล่าช้า และพฤติกรรม ไม่เหมาะสม ทั่วประเทศ	จำนวนเด็กที่ได้รับ การคัดกรอง พัฒนาการและ ส่งเสริมพัฒนาการ	-	ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ราย	ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ราย			๒,๒๒๖,๓๐๐	กรมการแพทย์

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
เป้าประสงค์ ๑.๓ สํารวจฐานข้อมูลครอบครัวเพื่อระบุความเสี่ยงและปัญหาความยากจนหลายมิติ เพื่อระบุเด็กที่มีภาวะเสี่ยงและต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึง การปรับปรุงบริการให้ตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคาม									
๑.๓.๑ สํารวจและวิเคราะห์ข้อมูลความยากจนหลายมิติของเด็กและครอบครัวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบสถานการณ์และความเสี่ยงของครอบครัวและเด็ก	๑) การสำรวจสถานการณ์ความเข้มแข็งของครอบครัว	ดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัว	๗๑.๔๗	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕ ทุกปี	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕ ทุกปี	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕ ทุกปี	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕ ทุกปี	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๑.๓.๒ สืบค้นข้อมูลเพื่อระบุเด็กและครอบครัวที่มีภาวะเสี่ยงที่อาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉินและภัยคุกคาม เช่น การจ้างงานและรายได้ การเข้าถึงการศึกษา ที่ลดลงหรือออกจากระบบการศึกษา เพื่อดำเนินการช่วยเหลือได้ทัน่วงที	การคัดกรองเด็กตามแบบคัดกรองเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการคัดกรองเด็กในพื้นที่	๔,๐๐๐ แห่ง	๖,๕๐๐ แห่ง	๗,๗๗๔ แห่ง	๗,๗๗๔ แห่ง	๗,๗๗๔ แห่ง	๓,๖๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๑.๓.๓ พัฒนาฐานข้อมูลสถิติการของหน่วยงานจำแนกรายจังหวัดครอบคลุมข้อมูลครัวเรือนเปราะบางและเด็กที่ต้องได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กชาติพันธุ์ และเด็กที่อยู่ในพื้นที่ชายขอบ	๑) พัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน	๑.๑) จำนวนระบบสารสนเทศที่พัฒนาด้วยดิจิทัล ๑.๒) ระดับความสำเร็จในการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการด้วยแพลตฟอร์มกลางของกรมกิจการเด็กและเยาวชนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	๒ ระบบ ร้อยละ ๑๐๐	 ร้อยละ ๑๐๐	 ร้อยละ ๑๐๐	 ร้อยละ ๑๐๐	 ร้อยละ ๑๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๑.๓.๔ จัดให้มีกระบวนการวิเคราะห์ข้อจำกัดของบริการสวัสดิการสังคมเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ระบบบริการรวมถึงการจัดทำแนวทางและมาตรการคุ้มครองสำหรับเด็กและครอบครัวที่มีความต้องการเฉพาะ	สร้างสังคมแห่งโอกาส โดยพัฒนาระบบและรูปแบบการคุ้มครองป้องกัน ฝึกระวัง และช่วยเหลือทางสังคม	จำนวนพื้นที่ที่มีระบบและรูปแบบการคุ้มครองป้องกัน ฝึกระวัง และช่วยเหลือทางสังคม	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๕๔๐,๐๐๐.-	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมพลังแก่เด็ก ครอบครัว และชุมชนในการมีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก

เป้าประสงค์

- ๒.๑ เด็ก ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็กในบริบทพื้นที่
- ๒.๒ เด็ก ครอบครัว และชุมชน มีบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเชิงป้องกัน และเชิงเฝ้าระวัง
- ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

ตัวชี้วัด

- ๒.๑ ร้อยละเด็ก ครอบครัว และชุมชน ที่มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็กในบริบทพื้นที่
- ๒.๒ จำนวนโครงการหรือกิจกรรมด้านการคุ้มครองเด็ก ที่ดำเนินการโดยเด็ก ครอบครัว และ/หรือชุมชน ในบริบทพื้นที่ ทั้งในเชิงป้องกันและเฝ้าระวัง
- ๒.๓ ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนับสนุนการมีช่องทางรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดบริการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
เป้าประสงค์ ๒.๑ สร้างความตระหนักรู้และพัฒนาศักยภาพเด็ก ครอบครัว และชุมชน ให้มีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็กในบริบทพื้นที่									
มาตรการ ๒.๑.๑ เสริมสร้างความตระหนักรู้บทบาทและความรับผิดชอบแก่บิดามารดา และผู้ปกครอง เกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการ	๑) การจัดงานสานพลังเครือข่ายพัฒนาครอบครัว ในรูปแบบผสมผสาน (Hybrid)	๑.๑) จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง (รูปแบบออนไลน์และออนไลน์) ๑.๒) จำนวนสื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมสถาบันครอบครัวและวัฒนธรรมไทย	มากกว่า ๑,๐๐๐ คน	มากกว่า ๑,๕๐๐ คน				๕๐๐,๐๐๐	สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
			๑๐ เรื่อง	๑๒ เรื่อง					

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๒) การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ (Seed Thailand) ผ่านการจัดกิจกรรม ๔ ภูมิภาค	จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรม	๔๐๐ คน	๔๐๐ คน				๑,๗๓๓,๓๐๐	สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
	๓) ค่ายครอบครัวชุมชนคุณธรรมนำสังคม เป็นสุขระดับภาค ผ่านการจัดกิจกรรม ๔ ภูมิภาค	จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรม	๔๐๐ คน	๔๐๐ คน				๒,๖๐๐,๐๐๐	สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
	๔) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกันยาเสพติดในระดับครอบครัว ด้วยองค์ความรู้ด้านทักษะสมองในการบริหารจัดการชีวิต (Executive Functions : EF)	จำนวนบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม นำองค์ความรู้ไปจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑,๒๐๐ คน	๑,๓๐๐ คน	๑,๕๐๐ คน	๑,๗๐๐ คน	๑,๙๐๐ คน	งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๕) โครงการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งด้านสิทธิ มนุษยชนในสังคม	จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วม กิจกรรม		ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	๔๒๐,๐๐๐ บาท	กรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพ
	๖) โครงการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งด้านสิทธิ มนุษยชนเพื่อสร้างสังคม สันติสุขในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ กิจกรรม ค่ายเยาวชน	จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วม กิจกรรม		ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	ไม่น้อยกว่า ๕๐ คน	๔๒๐,๐๐๐	กรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพ
	๗) การส่งเสริมการ พัฒนาศักยภาพเครือข่าย ป้องกันและแก้ไขปัญหา การค้า ประเวณี ในพื้นที่	จำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรมส่งเสริม การพัฒนาเครือข่าย มีส่วนร่วมในการ ขับเคลื่อน การป้องกัน เฝ้าระวัง และแก้ไข ปัญหาการค้าประเวณี		๖๐๐ คน	๖๐๐ คน (โดยมุ่งขยาย เครือข่าย กลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ใหม่)			๑,๗๘๙,๒๐๐	
๒.๑.๒ มีกลไกให้คำปรึกษาแนะนำ แก่เด็กและครอบครัว ในการ ป้องกันปัญหา รับมือความเสี่ยง และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ	อบรมเจ้าหน้าที่พมจ. และ บพด. เพื่อพัฒนา ศักยภาพอาสาสมัคร	อาสาสมัครเชี่ยวชาญ ด้านเด็กได้รับการพัฒนา ศักยภาพ			๗๖ คน ๓๘ จังหวัด			๓๑๑,๓๒๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
มาตรฐาน ความเป็นอยู่ของเด็ก ได้ด้วยตัวเองอย่างเป็นระบบ	เชี่ยวชาญด้านเด็ก ๓๘ จังหวัด								
๒.๑.๓ พัฒนาและเผยแพร่ชุด ความรู้ หลักสูตรฝึกอบรม สื่อ ประชาสัมพันธ์ในการสร้างความ ตระหนักรู้เกี่ยวกับกลไกคุ้มครอง เด็กในชุมชน การเฝ้าระวังภายใน ชุมชน การป้องกันปัญหา การรับมือความเสี่ยง และแก้ไข ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐาน ความเป็นอยู่ของเด็ก ร่วมกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน	๑) โครงการเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อ การมีพฤติกรรมสุขภาพ ทางเพศและอนามัยการ เจริญพันธุ์ที่พึงประสงค์ ของวัยรุ่นและเยาวชน	๑.๑) มีหลักสูตรความ รอบรู้ด้านสุขภาพทาง เพศและทักษะชีวิตด้าน อนามัยการเจริญพันธุ์ใน วัยรุ่นและเยาวชน ๑.๒) ร้อยละของ โรงพยาบาลสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุขผ่านเกณฑ์ มาตรฐานบริการสุขภาพ ที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่น และเยาวชน ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๓ ๑.๓) ร้อยละของอำเภอ ที่ผ่านการประเมิน รับรองมาตรฐานการ ดำเนินงานป้องกันและ	-	๑ หลักสูตร	-	-	-	๕,๐๐๐,๐๐๐ (ต่อปี)	กรมอนามัย
			ร้อยละ ๓๐ (สะสม)	ร้อยละ ๖๐ (สะสม)	ร้อยละ ๙๐ (สะสม)	ร้อยละ ๑๕* (สะสม)	ร้อยละ ๓๐* (สะสม)		
			ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๕๐		

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
		แก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่นระดับอำเภอ ๑.๔) ร้อยละของวัยรุ่น ที่เข้าถึงบริการด้าน อนามัยการเจริญพันธุ์	≥ร้อยละ ๖๐	≥ร้อยละ ๗๐	≥ร้อยละ ๘๐	≥ร้อยละ ๙๐	≥ร้อยละ ๙๐		
	๒) โครงการการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพ บุคลากรเพื่อส่งเสริม ธุรกิจท่องเที่ยวที่ ปลอดภัยและเป็นมิตร กับเด็ก (Child Safe Friendly Tourism Project)	๒.๑) จำนวนหลักสูตร ๒.๒) จำนวนบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ๒.๓) จำนวนผู้ผ่านการ อบรม	๑ หลักสูตร ๕ บทเรียน ๖๙๐ คน	- - ๗๒๐ คน	-	-	-	(ปี ๒๕๖๖) ๒,๑๔๐,๐๐๐ (ปี ๒๕๖๗) ๒,๐๐๐,๐๐๐	กรมการท่องเที่ยว
	๓) กิจกรรมส่งเสริม ความรู้ด้านสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนด้าน พื้นฐานให้กับโรงเรียน ยุติธรรมอุปถัมภ์	จัดกิจกรรมอย่างน้อยปี ละ ๑ ครั้ง	-	อย่างน้อยปี ละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปี ละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปี ละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปี ละ ๑ ครั้ง	-	กรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพ

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๒.๑.๔ ออกแบบมาตรการ แนวปฏิบัติ กิจกรรมและบริการ ด้านการคุ้มครองเด็ก ในพื้นที่ ร่วมกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน	๑) โครงการการคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ	การมีแผนมีแผนการรับมือภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติในพื้นที่		นำร่อง ๙ จังหวัด				๗๘๘,๔๐๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - มูลนิธิช่วยเหลือเด็ก ประเทศไทย
	๒) โครงการจังหวัดนำอยู่สำหรับเด็ก เมืองสร้างเด็ก เด็กสร้างเมือง	๒.๑) จำนวนพื้นที่ดำเนินการ ๒.๒) จำนวนมาตรการในการส่งเสริมและคุ้มครองเด็ก	n/a	๙ จังหวัด	๒๘ จังหวัด	ขยายผล ๕ จังหวัด	ขยายผล ๕ จังหวัด	๗๔๕,๕๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๓) สร้างพลเมืองแห่งอนาคตโดยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างพลเมือง แห่งอนาคต	จำนวนชุมชน เพียงหลวง ที่ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาทักษะแห่งอนาคต	พื้นที่ชุมชน เพียงหลวง ๑๘ จังหวัด	พื้นที่ชุมชน เพียงหลวง ๑๘ จังหวัด	พื้นที่ชุมชน เพียงหลวง ๑๘ จังหวัด	พื้นที่ชุมชน เพียงหลวง ๑๘ จังหวัด	พื้นที่ชุมชน เพียงหลวง ๑๘ จังหวัด	๑,๒๐๐,๐๐๐	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
เป้าประสงค์ ๒.๒ ส่งเสริมให้เด็ก ครอบครัว และชุมชน มีบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม เชิงป้องกัน และเชิงเฝ้าระวังอย่างสร้างสรรค์									
๒.๒.๑ สนับสนุนการจัดกิจกรรม เชิงป้องกันและเฝ้าระวังของเด็ก ครอบครัว และชุมชน	๑) กิจกรรมรวมพลังทุกภาคส่วนรณรงค์ วันต่อต้านการใช้แรงงานเด็กโลก ๑๒ มิ.ย.	จำนวนคนเข้าร่วมกิจกรรม	๒๕๐ คน	๒๕๐ คน	๒๕๐ คน	๒๕๐ คน	๒๕๐ คน	๒๑๐,๐๐๐	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๒) กิจกรรมสถานศึกษาปลอดภัย	สถานศึกษาร่วมกิจกรรมเชิงป้องกันเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานเด็ก	๑,๑๔๐ แห่ง	๑,๑๔๐ แห่ง	๑,๑๔๐ แห่ง	๑,๑๔๐ แห่ง	๑,๑๔๐ แห่ง		
	๓) จัดอบรมเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้มากขึ้นและสามารถนำประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน			ร้อยละ ๘๐			๑๐๐,๒๐๐.-	สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
	๔) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนเมืองรู้เท่าทันสื่อในระดับจังหวัด ๑๐ จังหวัด	จำนวนเด็กและเยาวชนและบุคคลแวดล้อมได้รับการเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์			๕๐๐ คน			๖๘๕,๕๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๕) การอบรมการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้รู้จักการรับมือความเสี่ยงจากการใช้สื่อออนไลน์ (Online Grooming)	ร้อยละเด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักและรู้ทันต่อภัยกรูมมิ่ง			ร้อยละ ๘๐			๒๕๗,๓๖๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๖) การอบรมการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้รู้จักการรับมือความเสี่ยงจากการใช้สื่อออนไลน์ พื้นที่นำร่อง จังหวัดสุพรรณบุรี	ร้อยละเด็กและเยาวชนให้รู้จักการรับมือความเสี่ยงจากการใช้สื่อออนไลน์			ร้อยละ ๘๐			๖๑,๘๐๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟประเทศไทย
๒.๒.๒ สนับสนุนให้สมาชิกของสภาเด็กและเยาวชนทุกระดับมีความหลากหลาย ทางความคิดเห็นและความต้องการ เพื่อการสื่อสารหรือการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน	๑) สร้างพลเมืองแห่งอนาคตโดยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างพลเมืองแห่งอนาคต	จำนวนชุมชนเพียงหลงที่ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาทักษะ	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๑๘ จังหวัด	๑,๒๐๐,๐๐๐	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
	๒) โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสภาเด็กและเยาวชนเพื่อการพัฒนาในศตวรรษที่ ๒๑	๒.๑) จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ ๒.๒) ร้อยละเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะชีวิตเหมาะสมตามวัย		๒,๕๐๐ คน ร้อยละ ๘๐				๓๐,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๓) โครงการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ให้รู้จักการรับมือความเสี่ยงจากการใช้สื่อออนไลน์	จำนวนคู่มือการฝึกอบรม เรื่องความปลอดภัยทางอินเทอร์เน็ต		๑ เรื่อง				๑๐๐,๐๐๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย - สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
เป้าประสงค์ ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกลไกสนับสนุนการรับฟังความเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน โดยการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง									
๒.๓.๑ จัดให้มีช่องทางรับฟังความเห็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การรับแจ้งเหตุ การให้ความช่วยเหลือ และการส่งต่อบริการสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน เพื่อสะท้อนปัญหาและความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูล และออกแบบบริการที่เหมาะสมในบริบทพื้นที่	โครงการปรับปรุงมาตรฐานการบริการสาธารณะของ อปท.	จำนวนมาตรฐานการบริการสาธารณะของ อปท. ที่ได้รับการปรับปรุงมาตรฐาน	๒ มาตรฐาน	๒ มาตรฐาน	๒ มาตรฐาน	๒ มาตรฐาน	๒ มาตรฐาน	๕,๐๐,๐๐๐	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
๒.๓.๒ พัฒนากลไกเฝ้าระวังและรับแจ้งเหตุความเสี่ยง หรือปัญหาของเด็กและครอบครัว ที่ง่ายต่อการเข้าถึงบริการ	พัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความรุนแรงในครอบครัว	ร้อยละศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลในพื้นที่รับผิดชอบสามารถบูรณาการและขับเคลื่อนงานได้ตามมาตรฐานของ พม.	ร้อยละ ๕					๑๐๐,๐๐๐	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๒.๓.๓ เสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการรับฟังความเห็นและการรับแจ้งเหตุความเสียหาย หรือปัญหาของเด็กและครอบครัว	๑) กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพรูปแบบการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	ผู้เข้าร่วมได้รับความรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๘๐					๒๖๐,๑๐๐	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
	๒) โครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กเชิงรุกที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกลไกในทุกกระดับ	๒.๑) จำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็กระดับตำบลที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ๒.๒) จำนวนจังหวัดที่มีกลไกการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพและมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานคุ้มครองเด็ก			๑๒,๐๐๐				๖๘,๐๕๒,๐๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาและเตรียมความพร้อมระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุก ทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ โดยยังมีกลไกตอบสนองต่อสถานการณ์และภัยคุกคาม

เป้าประสงค์

- ๓.๑ กรอบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับระบบคุ้มครองเด็ก ได้รับการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมต่อระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุก ทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ
- ๓.๒ ระบบคุ้มครองเด็กได้รับการปฏิรูปและพัฒนาบริการสำหรับเด็กและครอบครัว ในรูปแบบเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ
- ๓.๓ มุ่งเน้นการเลี้ยงดูเด็กที่มีครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน รวมถึงการเลี้ยงดูทดแทนแบบครอบครัวเครือญาติและครอบครัวอุปถัมภ์ได้รับการ ส่งเสริมและขยายจำนวน ครอบครัวทดแทนสำหรับเด็กที่มีคุณภาพ
- ๓.๔ ผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบวิชาชีพด้านการคุ้มครองเด็กมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น และได้รับการพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ ตลอดจนเพิ่มอัตรากำลังให้มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๕ กระทรวง กรม หน่วยงาน รวมถึงจังหวัดและท้องถิ่น มีการดำเนินการและจัดสรรงบประมาณอย่างบูรณาการ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
- ๓.๖ แผนปฏิบัติการและมาตรการที่กำหนด ได้มีการสื่อสาร การประสานงาน และการทดลองปฏิบัติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๗ เครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในระบบคุ้มครองเด็ก

ตัวชี้วัด

- ๓.๑ จำนวนกฎหมาย ระเบียบ มาตรการ หรือบริการด้านการคุ้มครองเด็กที่ได้รับการปฏิรูป ปรับปรุง และพัฒนา
- ๓.๒ สัดส่วนการเลี้ยงดูแบบทดแทนแบบครอบครัวเครือญาติอุปถัมภ์และครอบครัวอุปถัมภ์เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับ การเลี้ยงดูในสถานรองรับเด็ก
- ๓.๓ ร้อยละผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ประกอบวิชาชีพด้านการคุ้มครองเด็กมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ๓.๔ จำนวนชุมชนตัวอย่างหรือชุมชนนำร่องที่ได้มีการทบทวนหรือริเริ่มโครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในชุมชนเพิ่มขึ้น
- ๓.๕ จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เครือข่ายให้การสนับสนุนส่งผลกระทบต่อระบบคุ้มครองเด็ก

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
เป้าประสงค์ ๓.๑ ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากรอบกฎหมาย ระเบียบ หรือมาตรการด้านการคุ้มครองเด็กที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้มีความพร้อมทำงานภายใต้ระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นกลไกเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ									
๓.๑.๑ กำหนดให้มีมาตรฐานและการกำกับติดตามที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กแบบองค์รวมอย่างเป็นระบบ ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่อภาครัฐและระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่อภาคเอกชนหรือภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง	การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	จำนวนคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	๒ เรื่อง	๒ เรื่อง	๒ เรื่อง	๒ เรื่อง	๒ เรื่อง	๒,๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๑.๒ ทบทวนและแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ มาตรการและมาตรฐานที่มีข้อจำกัด ในการนำไปปฏิบัติ และเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการของเด็ก ทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มเด็กเปราะบาง และกลุ่มที่ไม่ได้รับการรับรองภายใต้กฎหมายสามารถเข้าถึงบริการคุ้มครองเด็กได้อย่างเท่าเทียม	๑) การพัฒนาและผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก	ร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพหรือสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงกฎหมาย	๑ เรื่อง	๑ เรื่อง	๑ เรื่อง	๑ เรื่อง	๑ เรื่อง	๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๒) ปรับปรุงแก้ไข กฎหมายเกี่ยวกับความ รุนแรงในครอบครัว ได้แก่พระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วย ความรุนแรงใน ครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ และทบทวน ร่างพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนา สถาบันครอบครัว	๒ ฉบับ		๒ ฉบับ					กรมกิจการ สตรีและสถาบัน ครอบครัว
๓.๑.๓ กำหนดให้มีมาตรฐานและแนว ปฏิบัติระหว่างหน่วยงานภาครัฐและ ภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลให้เกิด พื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กทั้งทาง กายภาพและออนไลน์ โดยสนับสนุน ให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐาน และแนวปฏิบัติดังกล่าว ตลอดจน การนำไปสู่การปฏิบัติ	๑) โครงการทบทวน เหมาะสมของกฎหมาย ภายใต้แผนงานพัฒนา กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรมให้สอดคล้องและ ตอบสนองต่อสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป นำไปสู่ การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม	๑.๑) จำนวนคู่มือที่ เกี่ยวข้อง ๑.๒) จำนวนสื่อสร้าง ความรู้	๑ เรื่อง ๑ เรื่อง					๔๕๐,๐๐๐	สำนักงาน กิจการยุติธรรม
	๒) กิจกรรมขับเคลื่อน แนวทางและมาตรการ ด้านการคุ้มครองเด็กสู่ การปฏิบัติในระดับพื้นที่	จำนวนมาตรการ/แนว ทางการคุ้มครองเด็ก ระดับจังหวัด	๒๐ เรื่อง ๓๐ เรื่อง	๒๐ เรื่อง	๓๐ เรื่อง	๔๐ เรื่อง	๕๐ เรื่อง	๖๐ เรื่อง	๑๐,๐๐๐,๐๐๐

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๓.๑.๔ ผลักดันให้มีกฎหมาย คุ้มครองเหยื่อ หรือกลไกใหม่ในประเด็นที่ ยังมีช่องว่างสอดคล้องกับสถานการณ์ และภัยคุกคามใหม่ทางสังคม เช่น การป้องกันภัยทางออนไลน์ การสร้าง ภูมิคุ้มกันทางเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับเด็ก เป็นไปตามกับมาตรฐานสากลและ กลุ่มช่วงวัยของเด็กที่แตกต่างกัน	๑) โครงการพัฒนา กลไก เิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อน การส่งเสริมและพัฒนา เด็กและเยาวชนตาม พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมาย	จำนวนข้อเสนอ เิงนโยบายมาตรการ กลไก และองค์ความรู้ที่ ได้ดำเนินการได้รับการ นำไปผลักดันและ ขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ	ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง ต่อปี	ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง ต่อปี	ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง ต่อปี	ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง ต่อปี	ไม่น้อยกว่า ๕ เรื่อง ต่อปี	๗๔,๗๙๔,๓๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน
	๒) กิจกรรมขับเคลื่อน งานตามพระราชบัญญัติ หอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘	จำนวนข้อเสนอ เิงนโยบายด้าน การคุ้มครองเด็ก	๓ เรื่อง	๓ เรื่อง	๓ เรื่อง	๓ เรื่อง	๓ เรื่อง	๑,๑๘๗,๗๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน
๓.๑.๕ จัดให้มีกลไกหรือหน่วยการ ขับเคลื่อนระดับพื้นที่ เพื่อประสาน การส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็ก ในระดับท้องถิ่นในเชิงรุก ทั้งด้าน การป้องกันและการช่วยเหลือแบบ องค์กรรวม และหนุนเสริมองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการ ด้านการคุ้มครองเด็กอย่างเป็นระบบ	๑) โครงการพัฒนา ระบบคุ้มครองเด็กเชิงรุก ที่ครอบคลุมและ เชื่อมโยงกลไกใน ทูกระดับ	๑.๑) จำนวนศูนย์ชุมชน คุ้มครองเด็กระดับตำบล ที่เพิ่มขึ้น ๑.๒) จำนวนกลไกการ คุ้มครองเด็กระดับตำบล ที่มีการขับเคลื่อนงาน คุ้มครองเด็ก	๔,๐๐๐ แห่ง	๖,๕๐๐ แห่ง ๗๖ จังหวัด	๗,๗๗๔ แห่ง			๓,๖๐๐,๐๐๐	กรมกิจการ เด็กและเยาวชน
	๒) โครงการพัฒนา หลักสูตรพนักงานฝ่าย ปกครองและผู้มีหน้าที่ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖	๒.๑) มีหลักสูตรสำหรับ พนักงานฝ่ายปกครอง และผู้มีหน้าที่คุ้มครอง สวัสดิภาพเด็ก ตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖	๑ หลักสูตร					๕๐๐,๐๐๐	- กรมกิจการ เด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
		๒.๒) จำนวนการจัดอบรมพนักงานฝ่ายปกครองและผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖		อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง		- วิทยาลัยการปกครอง (โรงเรียนนายอำเภอ) และสถาบันดำรงราชานุภาพ - วิทยาลัยการปกครอง (โรงเรียนข้าราชการส่วนท้องถิ่น) - กรุงเทพมหานคร
เป้าประสงค์ ๓.๒ ปฏิรูปและพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กที่เน้นบริการเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือสำหรับเด็กและครอบครัว รวมถึงระบุและแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย									
๓.๒.๑ ปรับมาตรฐานและแนวทางการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและครอบครัวตามช่วงวัยและสถานการณ์ของครอบครัว ชุมชน และสังคม	๑) การพัฒนาการให้บริการด้านบำบัด อารมณ์จิตใจแก่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในภาวะวิกฤต	๑.๑) เจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติเพื่อป้องกัน การกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ๗๖ จังหวัด มีองค์ความรู้ด้านบำบัด อารมณ์จิตใจแก่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในภาวะวิกฤต			เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ๗๖ จังหวัด มีองค์ความรู้			๓,๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการ งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
		๑.๒) มีพื้นที่นำร่อง ครอบครัวและชุมชนใน การดูแลผู้ถูกกระทำและ ครอบครัวที่ได้รับ ผลกระทบทางด้าน จิตใจในพื้นที่จังหวัด ขอนแก่น ร้อยเอ็ด และชุมชน ๑.๓) มีแนวปฏิบัติด้าน บำบัดอารมณ์จิตใจแก่ผู้ ประสบปัญหาความ รุนแรงในครอบครัว			๙ ชุมชน ๑ เรื่อง				
๓.๒.๒ พัฒนาระบบการติดตามและ ประเมินผลการจัดบริการสำหรับเด็ก และครอบครัวของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มี เด็กอยู่ในความดูแล	การขับเคลื่อนมาตรฐาน การจัดสวัสดิการบ้านพัก เด็กและครอบครัว และ สถานรองรับเด็ก	มีคู่มือมาตรฐานการจัด สวัสดิการบ้านพักเด็ก และครอบครัว และ สถานรองรับเด็ก		๑ เรื่อง	๑ เรื่อง	๑ เรื่อง	๑ เรื่อง	๒๕๐,๐๐๐	- กรมกิจการ เด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย
๓.๒.๓ พัฒนาศูนย์ให้คำปรึกษาใน ระดับชุมชน ให้สามารถให้คำปรึกษา และช่วยเหลือเด็กและครอบครัว เพื่อลด ความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น	ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อนการ พัฒนารูปแบบการเฝ้า ระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความ รุนแรงในครอบครัว	จำนวนพื้นที่ต้นแบบ ลดความรุนแรงใน ครอบครัว เพิ่มขึ้นปีละ ๑๖ จังหวัด	๑๖	๓๒	๔๘	๖๔	๗๖	๕,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการ สตรีและสถาบัน ครอบครัว

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๓.๒.๔ พัฒนาระบบรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นมิตรกับเด็ก	โครงการพัฒนานโยบายคุ้มครองเด็ก	๑. มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นมิตรกับเด็ก ๒. มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อร้องเรียน				บ้านพักเด็กและครอบครัว ๗๗ แห่ง และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๗๖ จังหวัด	๔,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน	
๓.๒.๕ พัฒนาระบบการติดตามผลการแก้ไขปัญหา การประสานส่งต่อ และการยุติบริการโดยมีระบบการจัดการข้อมูลที่ปลอดภัย	มาตรฐานการจัดสวัสดิการบ้านพักเด็กและครอบครัว	ร้อยละของบ้านพักเด็กและครอบครัวบันทึกข้อมูลการจัดการรายการกรณีครบถ้วน	N/A	๘๐	๘๕	๙๐	๑๐๐	๗,๙๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๒.๖ กำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือ การบำบัดฟื้นฟู เยียวยา และการชดเชยเยียวยาที่จำเป็นให้แก่เด็กและครอบครัวที่ประสบปัญหาทางสังคม	๑) โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับเด็กและครอบครัวที่มุ่งเน้นกลไกการทำงานเชิงรุกและป้องกัน	๑.๑) ร้อยละของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเด็กของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการสำหรับเด็กและครอบครัวเชิงป้องกัน และการสนับสนุนสวัสดิการสังคม		ร้อยละ ๘๐				๔๖,๓๓๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
		๑.๒) ร้อยละของเด็กในสถานรองรับเด็กและบ้านพักเด็กและครอบครัว มีแผนการดูแลรายบุคคลที่มีประสิทธิภาพ		ร้อยละ ๑๐๐					
๓.๒.๗ จัดให้มีกระบวนการสำรวจความต้องการ และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นระยะ เพื่อระบุแนวโน้มความเสี่ยงที่มีต่อเด็กและครอบครัว รวมถึงข้อจำกัดของระบบคุ้มครองเด็กที่มี เพื่อกำหนดหรือปรับปรุงเกณฑ์และมาตรฐานในการจัดบริการ การจัดลำดับความสำคัญและกลยุทธ์ ที่มี ประสิทธิภาพสำหรับการแก้ไขปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นโดยให้เด็กครอบครัว ชุมชน และหน่วยจัดบริการมีส่วนร่วมในกระบวนการ	พัฒนาศักยภาพการจัดทำข้อมูลกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภายใต้ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก ร่วมกับเครือข่าย	จำนวนพื้นที่ที่มีข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชน	N/A	๑๒ จังหวัด	เพิ่ม ๑๒ จังหวัด	เพิ่ม ๑๒ จังหวัด	เพิ่ม ๑๒ จังหวัด	๙๔๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
เป้าประสงค์ ๓.๓ ส่งเสริมและขยายบริการการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก โดยใช้ครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน									
๓.๓.๑ พัฒนามาตรฐานกลางในการจัดบริการด้านการเลี้ยงดูทดแทนทั้งในรูปแบบครอบครัวและสถานรองรับเด็กและให้มีการติดตามกำกับดูแล	การพัฒนามาตรฐาน การจัดการบริการด้านการเลี้ยงดูทดแทน	จำนวนมาตรฐาน การจัดการบริการด้านการเลี้ยงดูทดแทน		อย่างน้อย ๑ เรื่อง	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	๔,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาเครื่องมือในการวางแผนการเลี้ยงดูทดแทน โดยเน้นการรับฟังเสียงของเด็ก ส่งเสริมการทำงานร่วมกับครอบครัว การทบทวนความจำเป็นของการเลี้ยงดูทดแทน									
๓.๓.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เอื้อต่อการเลี้ยงดูทดแทนที่มีครอบครัวโดยกำเนิด ครอบครัวเครือญาติอุปถัมภ์และครอบครัวอุปถัมภ์ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและขยายการเข้าถึงบริการเลี้ยงดูทดแทนที่มีคุณภาพ โดยการทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง	๑) การจัดหาครอบครัวอุปการะให้แก่คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล	จำนวนเด็กพิการที่ไม่มีผู้ดูแลหรือมีแต่ไม่ได้รับการดูแลได้ ได้รับการช่วยเหลือให้สามารถดำรงชีวิตในครอบครัวผู้อุปการะชุมชน หรือสังคมได้อย่างมีความสุขโดยไม่ต้องส่งเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์ของรัฐ	๗๑ ราย/ ๔,๒๖๐,๐๐๐ บาท	๑๖๐ ราย/ ๙,๖๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐๐ราย/ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐๐ ราย/ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๒๐๐ ราย/ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๔๙,๘๖๐,๐๐๐	กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
	๒) การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตเด็กในครอบครัวทดแทน	จำนวนเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในครอบครัวเครือญาติอุปถัมภ์เพิ่มขึ้น	๕,๒๙๗ คน	๕,๒๙๗ คน	๕,๘๐๐ คน	๖,๓๐๐ คน	๖,๙๐๐ คน	๖๐๐,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๓) การเด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองและสวัสดิการตามมาตรการคุ้มครองทางสังคม	จำนวนเด็กในสถานรองรับเด็กที่มีการส่งกลับครอบครัวเดิม ครอบครัวบุญธรรม และครอบครัวอุปการะเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๕	๘๕๐,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๔) การส่งเสริมให้มีผู้ขึ้นทะเบียนครอบครัวอุปถัมภ์ (ไม่ใช่เครือญาติ)	จำนวนผู้ขึ้นทะเบียนครอบครัวอุปถัมภ์เพิ่มขึ้น		อย่างน้อย ๑๐๐ ครอบครัว	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	-	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๓.๓ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นด้านการเลี้ยงดูทดแทนในแต่ละพื้นที่ การกำหนดสัดส่วน การให้บริการ จำนวน การเลี้ยงดูทดแทนในแต่ละประเภท และการทบทวนความต้องการที่แท้จริงของการดูแลเด็กในสถานรองรับเด็ก	การศึกษาศาสนาการณ และการจัดบริการด้านการเลี้ยงดูทดแทนในประเทศไทย	จำนวนรายงานผลการศึกษาเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านการเลี้ยงดูทดแทน	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	อย่างน้อย ๑ เรื่อง	๒,๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๓.๔ เพิ่มงบประมาณในการอุดหนุนรายเดือนสำหรับครอบครัวเครือญาติอุปถัมภ์และครอบครัวอุปถัมภ์ และการสนับสนุนด้านอื่นๆ สำหรับครอบครัวอุปถัมภ์ที่มีความเปราะบาง รวมถึงการจัดทำมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ครอบครัวอุปถัมภ์ที่ไม่ใช่รูปแบบของเงิน เช่น การลดหย่อนภาษี เป็นต้น	๑) โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการกองทุนคุ้มครองเด็กและการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายการคุ้มครองเด็ก	๑ เรื่อง		๑ เรื่อง				๑,๘๐๐,๐๐๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
	๒) การศึกษาวิจัยต้นทุนในการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์	๑ เรื่อง				๑ เรื่อง		๑,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๓) การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดทำมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ครอบครัวอุปถัมภ์ที่ไม่ใช่รูปแบบของเงิน	๑ เรื่อง				๑ เรื่อง		๑,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๓.๕ เพิ่มบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการคืนเด็กสู่การเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชน การสร้างระบบติดตามสนับสนุน และช่วยเหลือเด็กและครอบครัวภายหลังการฟื้นฟูภาวะ	๑) โครงการพัฒนาไกลคุ้มครองเด็กเพื่อสนับสนุนให้เด็กเติบโตในครอบครัว จ.ขอนแก่น ๑.๒) จำนวนพื้นที่การขยายการดำเนินการ	๑.๑) จำนวนข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน ๑.๒) จำนวนพื้นที่การขยายการดำเนินการ	๒ เรื่อง ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง อย่างน้อย ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง อย่างน้อย ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง อย่างน้อย ๓ จังหวัด	๑,๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
เป้าประสงค์ ๓.๔ เพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพตลอดจนการเพิ่มอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานและผู้ประกอบวิชาชีพ ให้สามารถปฏิบัติงานตามกฎหมายและมาตรฐานวิชาชีพในการปกป้องคุ้มครองเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ									
๓.๔.๑ พัฒนาระบบสนับสนุน และส่งเสริมการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบวิชาชีพให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในการปกป้องคุ้มครองเด็ก เช่น เครื่องมือการประเมิน แนวทางการปฏิบัติงานและคู่มือการปฏิบัติงาน รวมถึงเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ	๑) อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖	ร้อยละของผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้มากขึ้น และสามารถนำประสบการณ์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	ร้อยละ ๘๐					๘๗,๐๐๐	สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
	๒) จัดอบรมหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก	ร้อยละของผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้มากขึ้น และสามารถนำประสบการณ์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน		ร้อยละ ๘๐				๘๐๗,๔๐๐	สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
	๓) อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพ	ร้อยละของผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้มากขึ้น และสามารถนำประสบการณ์			ร้อยละ ๘๐			๖๒๒,๒๐๐	สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	ผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน							
	๔) การพัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖	จำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	อย่างน้อย ๓ ครั้ง/ปี	อย่างน้อย ๓ ครั้ง/ปี	อย่างน้อย ๓ ครั้ง/ปี	อย่างน้อย ๓ ครั้ง/ปี	อย่างน้อย ๓ ครั้ง/ปี	๑๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๕) โครงการการขับเคลื่อนมาตรฐานการจัดสวัสดิการบ้านพักเด็กและครอบครัว	ร้อยละของผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการบ้านพักเด็กและครอบครัว			ร้อยละ ๘๐			๘๑๑,๔๐๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟประเทศไทย
	๖) โครงการจ้างจัดทำร่างคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสงเคราะห์เด็กและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหัวข้อแนวทางและแผนงานในการจัดทำเนื้อหาหัวข้อการปฐมพยาบาลทางใจ (Psychological First Aid)	จำนวนร่างคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่		๑ เรื่อง				๔๐๐,๐๐๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟประเทศไทย

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๓.๔.๒ พัฒนาระบบการทำงานของทีมสหวิชาชีพในการปกป้องคุ้มครองเด็ก ครอบคลุมในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ (วิชาชีพ หมายถึง รวมถึง นักกฎหมาย แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครู)	๑) คณะอนุกรรมการให้คำปรึกษาและพัฒนากิจการปฏิบัติงานสหวิชาชีพ	จำนวนการจัดประชุมให้คำปรึกษารายกรณี	๑ ครั้ง	อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	๑๕,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๒) อบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมคุ้มครองเด็กพื้นที่กรุงเทพมหานคร	จำนวนอาสาสมัครได้รับการพัฒนาศักยภาพ			๕๐ คน ๒๕ เขต			๑๗๘,๕๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๔.๓ ส่งเสริมให้มีและพัฒนาผู้ปฏิบัติงานในการปกป้องคุ้มครองเด็กในระดับท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ประกอบวิชาชีพ และทีมสหวิชาชีพ รวมถึงพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงาน	๑) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘	ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้มากขึ้นและสามารถนำประสบการณ์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	ร้อยละ ๘๐	-	-	-	-	๙๒,๒๐๐	สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
	๒) กิจกรรมขับเคลื่อนแนวทางและมาตรการด้านการคุ้มครองเด็กสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่	๒.๑) จำนวนผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ได้รับการถ่ายทอดนโยบายด้านการคุ้มครองเด็ก ๒.๒) ร้อยละผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายด้านการคุ้มครองเด็กเพิ่มขึ้น	๑๒๐ คน ร้อยละ ๘๐	๑๒๐ คน ร้อยละ ๘๐	๑๒๐ คน ร้อยละ ๘๐	๑๒๐ คน ร้อยละ ๘๐	๑๒๐ คน ร้อยละ ๘๐	๗๗๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	๓) หลักสูตร อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เชี่ยวชาญ ด้านการคุ้มครองเด็ก (อพมด.)	มีหลักสูตรในการอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพ อพม.		๑ หลักสูตร				๖๑๐,๐๐๐	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน - องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย
๓.๔.๔ จัดทำฐานข้อมูลพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ และผู้ประกอบการวิชาชีพในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับชาติ เพื่อสำรวจความจำเป็นและความต้องการบุคลากรในแต่ละวิชาชีพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การติดตามประเมินผลระบบคุ้มครองเด็กท้องถิ่น	๑ เรื่อง			๑ เรื่อง			๘๕๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๔.๕ เพิ่มและกระจายอัตรากำลังพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้ปฏิบัติงานระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ ให้มีความเพียงพอในการทำงานเชิงรุกทั้งด้านการป้องกัน และการช่วยเหลือ	การจัดอบรมหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการสงเคราะห์เด็กและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ (กรณีต่ออายุบัตรและกรณีขึ้นทะเบียนใหม่)	จำนวนการจัดอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้ปฏิบัติงานระดับท้องถิ่น	จัดอบรม ๑ ครั้ง/ปี	จัดอบรม ๔ ครั้ง/ปี	อย่างน้อย จัดอบรม ๒ ครั้ง/ปี	อย่างน้อย จัดอบรม ๒ ครั้ง/ปี	อย่างน้อย จัดอบรม ๒ ครั้ง/ปี	๑๓,๙๓๑,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๔.๖ มอบหมายหรือจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก รวมถึงเป็นหน่วยให้การปรึกษา การกำกับติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการคุ้มครองเด็ก	๑) ศูนย์ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาปัญหาด้านเด็กและเยาวชนในครอบครัว	จำนวนการให้บริการให้คำปรึกษาแก่เด็ก เยาวชน และครอบครัว	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	-	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๒) การจัดประชุมทีมสหวิชาชีพในการจัดการรายกรณี (Case Management)	จำนวนกรณีที่มีการประชุมทีมสหวิชาชีพ	อย่างน้อย ปีละ ๒ กรณี	อย่างน้อย ปีละ ๒ กรณี	อย่างน้อย ปีละ ๒ กรณี	อย่างน้อย ปีละ ๒ กรณี	อย่างน้อย ปีละ ๒ กรณี	-	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
เป้าประสงค์ ๓.๕ กระทรวง กรม หน่วยงาน จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการและผลักดันให้มีการจัดสรรงบประมาณอย่างบูรณาการ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ									
๓.๕.๑ กำหนดให้มีหน่วยงานหลักในการรวบรวมกิจกรรมและงบประมาณภาพรวมของการดำเนินการแบบบูรณาการ ระหว่างกระทรวง กรม หน่วยงาน รวมไปถึงจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ	การขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด/กรุงเทพมหานคร	จำนวนการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด/กรุงเทพมหานคร	๗๗ จังหวัด	๗๗ จังหวัด	๗๗ จังหวัด	๗๗ จังหวัด	๗๗ จังหวัด	๒,๕๘๔,๐๐๐ บาท/ปีงบประมาณ (๓๔,๐๐๐ บาท/๗๖ จังหวัด ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๕.๒ เชื่อมโยงแผนงบประมาณและบูรณาการการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดประโยชน์สูงสุดของการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง กิจกรรม : เสริมสร้างสวัสดิการสังคม	จำนวนพื้นที่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง	๗๖ แห่ง	๗๖ แห่ง	๗๖ แห่ง	๗๖ แห่ง	๗๖ แห่ง	๔๘,๕๐๐,๐๐๐	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๓.๕.๓ ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพิ่มอิสระด้านการจัดการรายได้ที่เหมาะสมต่อการจัดสรรงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านการคุ้มครองเด็ก	๑) การศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการดำเนินการด้านการคุ้มครองเด็ก	๑ เรื่อง				๑ เรื่อง		๑,๒๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๒) การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการ	๑ เรื่อง				๑ เรื่อง		๑,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
	ดำเนินการด้านการคุ้มครองเด็ก								
เป้าประสงค์ ๓.๖ สนับสนุนโครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน และการริเริ่มทดลองนวัตกรรมในการคุ้มครองเด็ก รวมถึงการขยายผลโครงการที่เคยดำเนินการและประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและมาตรการที่กำหนด									
๓.๖.๑ ศึกษาและประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ทั้งที่เป็นโครงการใหม่ที่มีนวัตกรรม หรือโครงการที่เคยดำเนินแล้วประสบผลลัพธ์เชิงบวก ต่อการคุ้มครองเด็กของหน่วยงานทุกภาคส่วน และพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานโครงการตามความเหมาะสม และขยายผลให้ครอบคลุมการดำเนินงานร่วมกับเด็กและครอบครัวจำนวนมากขึ้น	๑) โครงการพัฒนากลไกคุ้มครองเด็กเพื่อสนับสนุนให้เด็กเติบโตในครอบครัว จ.ขอนแก่น	๑. จำนวนข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน ๒. จำนวนพื้นที่การขยายการดำเนินการ	๒ เรื่อง ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง อย่างน้อย ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง อย่างน้อย ๓ จังหวัด	๒ เรื่อง อย่างน้อย ๓ จังหวัด	๑,๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรเป้าหมายพิเศษในพื้นที่นิคมสร้างตนเอง (นิคม Next)	จำนวนพื้นที่การขยายการดำเนินการ	๕ จังหวัด ๕ นิคม ๒๒ จังหวัด ๒๕ นิคม	๕ จังหวัด ๕ นิคม	๒๒ จังหวัด ๒๕ นิคม			๕,๖๐๔,๘๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๖.๒ มีระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการเกื้อหนุนบริการอย่างไร้รอยต่อของหน่วยงานทุกภาคส่วน	๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่มีอายุก่อนถึงเกณฑ์การรับโทษทางอาญา	จำนวนบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ		๑ ฉบับ				๑๐๒,๕๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
	๒) การพัฒนาคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มีคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			๑ เรื่อง				๑,๐๐๐,๐๐๐

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
เป้าประสงค์ ๓.๗ สร้างความร่วมมือและกลไกในการประสานงานกับภาคธุรกิจ องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ ในการปกป้องคุ้มครองเด็ก									
๓.๗.๑ ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามสิทธิเด็กกับภาคธุรกิจ รวมถึงการมีนโยบายปกป้องคุ้มครองเด็กในหน่วยงาน	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและเป็นมิตรกับเด็ก (Child Safe Friendly Tourism Project)	จำนวนผู้ผ่านการอบรม	๖๙๐ คน	๗๒๐ คน	-	-	-	(ปี ๒๕๖๖) ๒,๑๔๐,๐๐๐ (ปี ๒๕๖๗) ๒,๐๐๐,๐๐๐	กรมการท่องเที่ยว
๓.๗.๒ จัดให้มีช่องทางหรือแพลตฟอร์มเพื่อให้ภาคีเครือข่ายเข้ามาสนับสนุนตามความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของเด็กและครอบครัว	โครงการพัฒนาระบบระดมทุนและบริหารจัดการ	มีช่องทางหรือแพลตฟอร์มเพื่อให้ภาคีเครือข่ายเข้ามาสนับสนุนตามความต้องการหรือสถานการณ์				๑ ช่องทาง		๑,๐๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๗.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการเพื่อสังคมด้านการปกป้องคุ้มครองเด็ก	ศึกษาแนวทางและสร้างความตระหนักให้ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก	จำนวนผู้ประกอบการเพื่อสังคมนำร่อง			๑ แห่ง	๒ แห่ง	๓ แห่ง	๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๗.๔ ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และองค์กรภาคประชาสังคม เป็นเครือข่ายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการปกป้องคุ้มครองเด็ก ผ่านการดำเนินการรูปแบบต่าง ๆ เช่น การระดมทุน การใช้กลไกที่มีอยู่หรือการพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรที่มีภารกิจสนับสนุนการดำเนินงานด้านเด็ก	ศึกษาความต้องการขององค์กรภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อเป็นเครือข่ายสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชน	จำนวนรายงานการศึกษา				๑ เรื่อง		๕๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

มาตรการ/แนวทาง	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					ประมาณการงบประมาณ (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐		
๓.๗.๕ หนุนรงค์และประชาสัมพันธให้สังคมมีจิตอาสาและมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก	การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก	จำนวนสื่อประชาสัมพันธ		อย่างน้อย ๒ เรื่อง				๖๐๐,๐๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๗.๖ เพิ่มการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมและสร้างกลไกการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวโรงเรียน และชุมชน การรณรงค์ประชาสัมพันธ การศึกษาวิจัยในการพัฒนา ปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กและครอบครัวปรับรูปแบบหรือเพิ่มการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสร้างกลไกการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน การรณรงค์ประชาสัมพันธ การศึกษาวิจัยในการพัฒนา ปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กและครอบครัวโดยกองทุนคุ้มครองเด็ก	การสนับสนุนการจัดโครงการสร้างกลไกการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน การรณรงค์ประชาสัมพันธ การศึกษาวิจัยในการพัฒนา ปกป้องคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กและครอบครัวโดยกองทุนคุ้มครองเด็ก	จำนวนงบประมาณได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ ต่อปี	๗๐,๘๕๑,๑๗๖ บาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕	๓๙๑,๔๙๗,๕๓๕	กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๓.๗.๗ สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการปกป้องคุ้มครองเด็กระหว่างประเทศ	การขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือทวิภาคีด้านสิทธิเด็ก	รายงานสถานการณ์การคุ้มครองเด็กของประเทศไทย และแผนการพัฒนาความร่วมมือทวิภาคีด้านการคุ้มครองเด็กของประเทศไทยและประเทศกัมพูชา		๑ เรื่อง				๓๕,๑๐๐	กรมกิจการเด็กและเยาวชน

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ

๑. แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ

แผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ มีสถานะเป็นแผนระดับที่ ๓ รองรับการดำเนินการแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการขับเคลื่อนไปในคราวเดียวกัน โดยให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง นำไปเป็นกรอบอ้างอิงในการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการหรือแผนงานของหน่วยงาน โดยมีการถ่ายทอดเป้าประสงค์ มาตรการ/แนวทาง และตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นแนวทางการจัดทำและขับเคลื่อนให้เห็นผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมในกรอบระยะเวลา ๕ ปี

๑.๑ การถ่ายทอดแผนปฏิบัติการ

เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ๓ กับแผนระดับต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการในหลายระดับ ได้แก่

๑) **ระดับส่วนกลาง** ผ่านคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติที่มีหน่วยงานระดับนโยบายด้านเด็ก และเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ เนื่องจากมีนโยบาย งบประมาณ บุคลากร และแผนงานที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและการทำงานด้านการคุ้มครองเด็ก

๒) **ระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร** ผ่านคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และกลไกเครือข่ายในจังหวัด/กรุงเทพมหานคร โดยสร้างการรับรู้ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เช่น การประชุมส่วนราชการทั้งในระดับจังหวัดและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กฯ กับแผนงาน โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานราชการและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑) **การขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะเป็นงานประจำ**

๒) **การขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการที่เป็นจุดเน้นสำคัญของแผนปฏิบัติการ** บูรณาการกับแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสังคมจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐ หรือแผนงานอื่น ๆ ในประเด็นด้านเด็กในระดับจังหวัด โดยเน้นกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อบูรณาการนโยบาย แผนงาน/โครงการด้านการพัฒนาสังคมของทุกหน่วยงานในพื้นที่ให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่ากับงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่

ทั้งนี้ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ จะเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลประเด็นยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสร้างการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ และสร้างความร่วมมือในลักษณะหุ้นส่วนเชิงนโยบายและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ ทั้งระดับส่วนกลาง ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมของเด็กในการมีบทบาทร่วมขับเคลื่อนเชิงประเด็นที่เกี่ยวข้องในรายยุทธศาสตร์ โดยมีกิจกรรมสำคัญ คือ การชี้แจงและสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ต่อสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการไปยังระดับท้องถิ่น การให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการคุ้มครองเด็กในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น

เงื่อนไขสำคัญในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับกลุ่มภาคีเชิงยุทธศาสตร์ ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่มาร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา และร่วมกัน กำหนดโครงการที่จะขับเคลื่อน เพื่อรองรับเป้าประสงค์และตัวชี้วัดตามรายยุทธศาสตร์ รวมถึงการชักจูง รูปแบบและแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถสะท้อน ถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานในรายยุทธศาสตร์ และผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานได้ต่อไป

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลัก ในการประสานงาน การรวบรวมผลการดำเนินงาน และดำเนินการงานที่เกี่ยวข้อง เช่น

๑) สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเป็นระยะ เพื่อเป็นข้อมูลการขับเคลื่อนงานของ แต่ละหน่วยงาน และรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับ การกำหนดนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) จัดให้มีการประชุมหารือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรายงานผลการดำเนินงาน ด้านการคุ้มครองเด็ก รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็กร่วมกัน

๓) รวบรวมผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และบันทึกข้อมูล ผลการดำเนินงานเข้าในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) ประจำปีงบประมาณ

๒. การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ

การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่าง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งระดับส่วนกลางและระดับจังหวัด เพื่อการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน ของแผนปฏิบัติการได้ทุกระยะ สอดคล้องกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่เป็นปัจจุบัน โดยกำหนด แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร รายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานรายยุทธศาสตร์ โดยพิจารณาจากลักษณะการดำเนินงาน และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงาน และยกระดับการติดตามและประเมินผล โดยการนำตัวชี้วัด สำคัญของแผนปฏิบัติการที่ดำเนินการในระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร เป็นตัวชี้วัดระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานครที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒.๒ พัฒนาระบบการติดตามการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน ทั้งในเชิงประเด็นตัวชี้วัด รายยุทธศาสตร์และความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการภาพรวม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่าง ๆ สามารถบันทึกข้อมูลการรายงานและใช้ประโยชน์จากระบบการติดตามการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน

๒.๓ ติดตามผลการดำเนินงานแผนปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี และจัดให้มีการประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญ ๒ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ ระยะครึ่งแผน และระยะที่ ๒ เมื่อสิ้นสุดแผน

.....

**กรมกิจการเด็กและเยาวชน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐**